ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17, 1910. Ն՝ 51

ՊԱՆԳԸ 'ՕՍՄ·Ի – ՂԱԼԱԹԱ ԳՈՒԼԼԷՍԻ
ԻՆԿ· ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

ՂԱԼԱԹԱՆԸՆ ՄԷՆԶԱՐԷ Ի 'ՈՒՄՈՒՄԻՑԷՍԻ

اوەدایر هفته‌لق غزته — درسعادتده بابل هاوسده — مدیر مسئول - صموئیل ق. هاروتیونیان

ԳԻՐՔԱՆԻՔ
Սէնէլիյի 40 Ղրշ.
Ամէրիկա իյիւն 2 Տօլ.
Ինկիլթէրրա ,, 8 Շիլլին
Մէմ. սարիէ ,, 10 Ֆրնգ.

Էլտէն Նուսխէսի 40. փր.

Իլանաթ գրյմէթլէրի միւ'թէսիլ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ
ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐԳՃԷ
ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԱԶԷԹԱ
Միւ'էլլիֆլէր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Մ. Միճասեան
Պայպըլ Հաուս,
Տէր է Սա'սատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S. BARNUM
M, MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10

Single Copy 40 Parat

Advertising rates on application

ՄԷՍ'ՈՒՏԻՅԷԹԻՆ ՍԸՐԸ ՈՒ ՀԻՒՄԷԹԻ

Տօք. Ճօրճ Ռ-օլպըրն

3.

*Իքինճի թահտիտ ֆէլսէֆի պիր թահտիտ օլուպ իհթիմալ քի անը եանլըշ անլարըզ։ Պիրինճիսի սատէ պիր էմր ի վազը՝ տըր քի անը պիզ քէնտի թէճրիպէմիզ իլէ պիւէ պիւիրիզ։ Մուհապպէթիմիզ պու տիւնեատա նազըս օլապիլիր, վէ մէս'ուտիյէթիմիզ գուսուրլու տըր, լաքին մուհապպէթին նէ՝ օլտըզընը պիւտիյիմիզ կիպի նէ՝ նիսպէթտէ սէվէր իսէք օ նիսպէթտէ մէս'ուտ օլտըզըմըզը տախի պիւիրիզ։ Ֆազիլէթին մահիյէթի մուհապպէթ տիր։ Մուհապպէթին թապի'ի 'ալամէթի նէֆսֆէտաքեարի տիր, վէ նէֆսֆէտաքեարանէ մուհապպէթին նէթիճէ ի մութլաղասը մէս'ուտիյէթ տիր։ Սա'իր նէվ'տէն մէս'ուտիյէթ եօզ տըր։ Վէ պու մէս'ուտիյէթ բուհրն էպէտի օլտըզը զատար էպէտի տիր, զիրա զըյմէթինտէն պիր չէյ զայլ էթմէքսիզին պիզիմէ պէրապէր ախրէթէ կէօթիւրէպիլէճէյիմիզ եէկեանէ չէյ մուհապպէթ տիր։ Պիզիմ գուսուրլը չօճուգճասընա 'իլմ ու մա'լիւմաթըմըզ Ալլահըն հուզուրընտա նապէտիտ օլաճադ տըր, նիթէքիմ չաֆազընն պօղ բէնկի զիյասը եէնի իչրադ էտէն կիւնէչին ճէլալը իչինտէ զա՞իլ օլուր։ Իւմիտիմիզ սէմէրէտար օլաճադ վէ իմանըմըզ 'իլմի մա'բիֆէթէ թէհավվիւլ էտէճէք իսէ տէ, մուհապպէթիմիզ պազը գալըպ իլէլէպտա տէվամ էտէճէք տիր։ Շու զատար քի մահզուզիյէթիմիզ տահա փաք վէ տահա գուվվէթլի օլաճադ։ Վէ պու տիւնեատա մուհապպէթ մէս'ուտիյէթիմիզին եէկեանէ մէնպա'ը օլտըզը կիպի, օրատա տախի միւթէզայիտ վէ տա՞իմի մէս'ուտիյէթ մէնպա'ը օլաճադ տըր։ Իմտի Մէս'ուտիյէթ նէ՞ տիր, տէյիւ վազը՝ օլան պիրինճի սիւ"ալա պիզիմ ճէվապըմըզ պու տըր։

2. Շիմտի իքինճի, եա'նի Նա՞սըլ մէս'ուտիյէթ պուլա պիւիրիզ, սիւ"ալընա զօլայճա ճէվապ վէրէպիլիրիզ։ Պիր քէլիմէ քեաֆի օլապիլիր լտի իսէ տէ, պուրաճըզտա պիր տադիզէճիք տուրուպ էլեէվմ մէս'ուտիյէթ էլէ կէչիրմէք իչիւն թալսիյէ օլունան պիր գաչ վասըթալարը նազար ը ի'թիպարա ալմագ վէ անլէրին նէ տէրէճէյէ զատար մուվաֆֆըզ ը մագսէտ օլտըզընը կէօրմէք զա՞իտ օլմագ սանըրըմ։ Տիւնեամըզընն պէլքի էլեէվմ պունտան չօզ սէնէլէր էվվէլ օլտըզընտան զիյատէ մէլուլ վէ տիկիր օլտըզընը ինքեար էտէմէզիզ։ Ատէմլէրի քէնտի մէս'ուտիյէթլէրինէ թալիպ օլմալարընտան տօլայը թագպիհ էտէմէզիզ, զիրա զաթէն պէյան էթտիյիմիզ վէճհլէ, պու քէնտիլէրին թապի'աթընընն մուզթէզասը տըր։ Մէս'ուտիյէթէ թալիպ օլմագ թէ'արրիւզէն մասուն օլան պիր հազզ տըր։ Անը թա'ևին էտէմէզիզ։ Եէկեանէ մէս"էլէ չու տըր քի պիզէ օլ հէտէֆ ի մագսուտէ էրիշմէք իչիւն թէքլիֆ օլունան վասըթալար հա՞նկիլէր տիր։ Անճագ իւչ վասըթալար զիքր էտէճէյիմ քի պունլար զէմանէմիզտէ տիւնեայա քէմալ ը թէհալիւքլէ թավսիյէ օլունմագտա օլուպ փէք հէրարէթլի թարաֆտարլարը վար տըր։

Ա. Ինսանլարընն մէս'ուտիյէթինի թէ"մին իչիւն անլէրին տավալ ը ճիսմանիյէսինի իսլահ էտէրէք անլէրէ տահա էյի զըտա, տահա էյի լիպաս, տահա էյի մէսքէն, տահա էյի զէվգ ու էյլէնճէ վէ ազչալըշմա, եախօտ պիր սէօզ իլէ 'ատի սընֆլարա տահա զիյատէ սէրվէթ եախօտ զէնկինլէրին զէվզինի չըգարարզլարը ֆէվա"իտ ու մուհասսէնաթըն վէրիլմէսի թէքլիֆ օլունըյօր։

Իչպու հէտէֆ ի մագսուտտա էրիշմէք իչիւն թէքլիֆ օլունան միւթէ'ատտիտ թէրթիպ ու փլանլարը պուրատա 'արզ ու պէյան էթմէյէ հաճէթ եօզ տըր։ Պունլարտան պա'զըսը հաքիմանէ, պա'զըսը իսէ սէֆիհանէ թէրթիպ ու փլանլար տըրլար։ Ֆազիրլէրին ավալընընն իսլահ էտիլմէսինին արզուլէնէճէք պիր չէյ օլտըզընը ինքեար էթմէք տախի իսթէմէմ։ Վիճատան վէ եիւրէք սահիպի օլան հիչ պիր ատամ պէօյիւք չէհրլէրին ֆազիրլէ-

(Պագ սահիֆէ 1211է)

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՏԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17, 1910. Ն՝ 51

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԱՐ

ՈՒՖՈՒԳ

Ամերիգանը Զինոյ ֆէլո-հանը Զինին թա'լիմ ու թէրպիյէ իւէ ֆէթհ օլունմըշ օլմասը պիր էմրի վագը' տըր, վէ պու իշի պաշա չըզարմըշ օլմագըզ չէրէֆի Շանզի տար իւլ ֆիւնունը ըէ'իսինին իտտի'ասընճա, Ամէրիգայա 'ա'իտ տիր։ Զինտէ թիճարէթլէ մէշղուլ օլան էճնէպի թաճիրլէրին էհալիյի թա'լիմ ու թէրպիյէ էթմէքլիյի պու գատար ուզուն միւտտէթ իհմալ էթմիշ օլմալարը քիւթահպինանէ պիր մէսլէք օլմուշ տըր։ 'Իլմի իդթիսատը թա'լիմինէ կէօրէ, «պիր միլլէթ նէ գատար 'ալի թա'լիմ ու թէրպիյէ ալըր՞սէ, իհթիյաճաթը օ գատար զիյատէ, վէ գուվվէի իշթիրա"իյէսի տէ օ գատար պէօյիւք օլուր։» Միլլէթլէր էքտիքլերի նիսպէթտէ չօգ եա ազ մահսուլ պիչէրլէր վէ Ամէրիգա պօլ պիր հասատա լայըգ տըր։» Պու մուհարբիրին իտտի'ասընճա, թիճարէթ փազարկեահլարը թա'լիմ ու թէրպիյէ իշճիլէրինէ թապի' օլտըգլարընտան, Ամէրիգանը զալէպէ ի 'ազիյէսինի զալէպէ ի թիւճարիյէսի թա'գիպ էտէճէք տիր։

Շանզի էյալէթի՝ — Մր. Սուլթէն օլ էյալէթտէ քեա'ին գօլէճին ըէ'իսի տիր, — մա'տէն քէօմիւրիւ տէմիր, պագըր վէ թուզ մատէնլէրի ճիէնէթիյլէ զէնկին տիր։ Քէզալիք պու էյալէթտէ պօլ պօլ մէյվէ հասըլ օլուպ, պու մէյվէլէր էճնէպի սերմայէսիյլէ մէմալիքի էճնէպիյէյէ իխրաճ օլունմաղա պաշլամըշ տըր։ Պու էյալէթտէքի գօլէճ Զինլիէրին սընա' ի վէ 'իլմի ուսուլլարընընն Եվրոփալաշտըրըլմասընա տօղրու հարէքէթին պէօյիւք պիր զալէպէսի տիր։

Գընընդօրէրէ Ռիվո-տա էսքի վէ եէնի թա'լիմ ուսուլլարընա տա'իր մուխթասար պիր իհմալտա իշպու մուհարբիրին պիզէ պիլտիրտիյինէ կէօրէ, Զին թա'լիմ ու թէրպիյէսինտէքի թէպէտտիւլ ափանսըզ վագը' օլմուշ տըր, զիրա Ամէրիգալըլար Զինին միւսթա'ճէլ ճիսմանի իհթիյաճընընն էսասընը իսլահա չալըշմըշլար, վէ սա'իր միլլէթլերին Զինտէ թա'լիմ ու թէրպիյէ ուզրունա չու սօն 10—12 սէնէ զարֆընտա սարֆ էթտիքլերի ագչէնին 10 միլլինի սարֆ էթմիշլեր տիր։ Մուհարբիրի միւմաիլէյհ տէյօր քի,

«Պունտան 10—12 սէնէ էվվէլ Զին 'իւլէմասը քէնտիլերին թա'լիմ ու թէրպիյէլերի ուսուլընընն միւհթաճը թէնսիգ ու իսլահ օլտըղը սէօզիւնիւ իշլիթմէքտէն զըզարլար իտի։ Քէնտիլերինին թա'լիմ ու թէրպիյէսի էն միւքէմմէլ թա'լիմ ու թէրպիյէ տիր տէյիւ զանն էտէրլէր իտի։ Էհալինին 0/0 95ինին օգումագ վէ 99ընընն եաղմագ պիլմէմէսի՝ մուգատտէմա տախի ճարի օլմուշ պիր հալ, ճարի օլաճագ պիր հալ իտի, վէ տա'իմա տախի ճարի օլաճագ իտի։ 'Իլմ չօղլարա մախսուս տէյիլ անճագ աղլարա մախսուս իտի։

«Պունտան օն իքի սէնէ էվվէլքի պիր Զին 'ալիմի իսլահաթ լիւզումը ֆիքրինի իսթիհզար էթտիքտէն պաշգա, Զինտէ մուգիմ պիր չօգ Եվրոփալըլար տախի պիր թէպէտտիւլ վուգու'ը իմքանընը պիլէ կիւլիւնճ պիր մէվզու' 'ատտ էտէրլէր իտի։ Էլպէթթէ սէֆիհանէ իմանլարը տաղլարը եէրինտէն գալարմաղա 'ազմ էտիպ տէ զարա'իպտէն օլարագ քէնտիլերին իշպու 'ազմ ու գարարլարընտա մուվաֆֆագիյէթէ տախի մազհար օլան չօլ գալիլ ու 'ատէտ Խրիսթիյան էրքէք վէ գատընլար պու ֆիքրտէ տէյիլ իտիլէր։ Միւթէվէֆֆա իմփէրաթօրընն 1898տէ Զին ուսուլը թէրպիյէ վէ մէ'արիֆինին իսլահը խուսուսընտաքի թէքլիֆլէրի

հէմ Զինլիլերէ հէմ տէ Էվրօփալըլարա ղայէթ 'ա-ճա՞իպ կէլտի։ Նամ ու չէօհրէթճէ պիւթիւն տիւն-եատա մա՛ռուք օլան պիր Էվրօփալը մէ՞մուր էն էվվէլ իշպու իսլահաթ թէքլիֆլէրինի հավի օլան էմրնամէ ի իմփէրաթօրիյի պանա կէօսթէրտի, վէ ղայէթլէ միւթէ՞էսիր օլտըղը հալտէ, 'Տօղրուսը հայրէթ էնկիզ տիր։ Պէն ասլա պու կիպի թէքլիֆլէր կէօրէճէյիմի մէ՞մուլ էթմէյօր իտիմ՝ տէտի։ Զէվալը իմփէրաթօր իշպու ճիւ՞աթընտան տօլայը թաճ ու թախթընտան վէ տօլայըտան հայաթընտան տախի օլտու իսէ տէ, միւշարիլէյինին էմրնամէսինին թարիխի իստարը իւզրինտէն 4 սէնէ կէշմէզտէն անըն թէրթիպ ու փլանլարը չօգճա իմփէրաթօրիչա թարաֆընտան դապտուլ վէ իթթիխազ էտիլտի։ Իմփէրաթօրըն վէֆաթընտան պիր կիւն սօնրա իմփէրաթօրիչանըն ֆաճի՛ալը վէֆաթը հալա ֆէլէյին մու՛ամմալարընտան պիրիսի հալինտէ գալմադտա տըր։»

Զինտէ հէր չօճուղըն մէճպուրի սուրէթտէ թա՛լիմ ու թէրպիյէ օլունմասընա տա՞իր պիր փրօկրամ թանզիմ էտիլմէքտէ օլուպ չօղա վարմազտան մէվզո՛ի իճրայա վազ՝ էտիլէճէք տիր։ Տր. Սուլթհէլին պիզէ խապէր վէրտիյինէ կէօրէ, խարիճտէ Ամէրիգալըլարըն նէչը ի էնվար ը մէ՛արիֆ էթմէլէրի սայէսինտէ Զինին հէր թարաֆընտա հէմ 'ագլի հէմ տէ ախլագի թէրազզը էսէրլէրի կէօրիւնմէքտէ տիր։ Հաթթա քէնտիսինին ռիյասէթի ալթընտա պուլունան տարիւլֆիւնունըն քեա՞ին պուլունտըղը էյալէթտէ աֆիօն պիլէ տէֆ՝ ու ըէֆ՝ օլունմըշ տըր։ Շէօյլէ օդույօրըզ։

«Եէնի պիր փրօկրամ թանզիմ օլունմըշ օլուպ պիր կիւն նէչը ու ի՛լան օլունաճագ տըր։ Պու փրօկրամ մուճէպինճէ պիլճիւմլէ էվլատ ը մէմլէքէթ մէճպուրի օլարադ թա՛լիմ ու թէրպիյէ էտիլէճէք տիր։ Պու թէքլիֆ ղայէթ 'ազիմ պիր թէքլիֆ օլուպ իլք նազարտա ինսանա ղայէթլէ վազթսըզ կիպի կէլիր։ Լաքին Զինլիլէր տէ էքսէրիա քէնտիլէրին միլի գապիլիյէթ ու իմքեանլարընը Զինտէ մուգիմ Էվրօփալըլարտան տահա էյի կէօրիւրլէր։ Եզճիւմլէ աֆիօն մէ՞ելէսինի ալալըմ։ Էն իմիալի միսիօնէր պիլէ՝ տէֆ՝ ու ըէֆ՝ի իչիւն փէք չօգ տու՛ա էթմիշ, վէ ղայէթլէ իշթիյագ չէքմիշ օլմալարընա բաղմէն, Զինլիլէրին քէնտիլէրի միլլէթճէ պուսնալտան աֆիօնը, էլեէվմ էթմիշ օլտըգլարը կիպի, տէֆ՝ ու ըէֆ՝ էթմէքլիյէ չէզգըչաճագլարընա ինանմազա իմանը եօգ իտի։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր իշպու Շէնզի էյալէթինտէ, պիր սէնէ իչինտէ, աֆիօն զէր՝ի մու՛ճիզ գապիլինտէն օլարադ քէսիլմիշ տիր։ Վազթըյլէ աֆիօնքէշլէրտէն պուլունան Հ. Ի. Թինկ նամընտա պիր զաթ՝ էօյլէ թէրթիպլէր կէօրմիւշ, վէ իշլէմիշ տիր քի Ինկիլթէրրա սէֆիրի Սըր Ճան Ճօրտընըն վագթըյլէ աֆիօն իշմէյէ միւպթէլա օլան պու էյալէթէ աֆիօն արաշտըրմագ իւզրէ կէօնտէրմիշ օլտըղը մէ՞մուրը մախսուս՝ էյալէթին հէր թարաֆընը պիր այ կէզիպ տօլաշտըղը հալտէ պիր աֆիօն ֆիտանը պիլէ պուլամամըշ տըր։

Պի՛այնիսի մէճպուրի թա՛լիմ ու թէրպիյէ խուսուսընտա իհանէթ վէ իսթիհգար էտէնլէր՝ հէր զէման օլտըղը կիպի, էլեէվմ տախի քիւշիւք չէյլէր կիւնիւնէ, պունտան 20 սէնէ էվվէլ Ճափոնիայա կիւլմիւշ օլտըգլարը կիպի, կիւլէ պիլիրլէր իսէ տէ, Զինլիլէր բա՛նա պիլիրլէր քի ֆուգարա սընֆը թա՛լիմ ու թէրպիյէտէն, հէլէ ղայէթ իւլ ղայէ ուճուզ օլան քիթապլարընն գըյմէթինին վէրիլէմէմէսինտէն սարֆ ը նազար էտէլիմ, պայլըճա եարը աճընտան էօլմէքտէ օլան մէքթէպ մու՛ալլիմինին իւճրէթի իչիւն մաթլուպ օլան ղայէթ ճիւզ՝ի մէպլաղընն թօփլանմասընընն իմքեանսըզըղը սէպէպինտէն մահրում գալմըշլար տըր։ Թա՛լիմ ու թէրպիյէյի մէճպուրի հալէ զօմազլէ մահալի մէքթէպ մէճլիսլէրի թա՛լիմ ու թէրպիյէնին մէճճանէն վէրիլմէսի իչիւն վասըթալար արաշտըրմաղա մէճպուր օլաճագլար տըր։»

Մա՛էլ մէսէրրէ պու վասըթալար հազըր վէ ամատէ տիրլէր։ Ինկիլթէրրա գրալը 8ՆճՆ Հէնրի քէնտիսինէ լազըմ օլամ մէպլաղլարը բահիպլէրի սօյարագ էլէ կէչիրմիշ օլտըղը կիպի, Զին հիւքիւմէթի տախի, Տր. Սուլթհէլին պէրվէճճի աթի պէյանը իւզրէ, 'այնի եօլտա մու՛ամէլէ էթմէքտէ տիր։

«Մա՛պէտ արազիսի վէ մա՛պէտ նուգուտը վար տըր քի պունլար ա՛սարը մաղիյէտէն պէրու՝ պիր թագըմ թիւֆէյլէր մէյտանա կէթիրէն թիւֆէյլէր իչիւն պիր խայը ֆա՞իտէսիզ պաթը ի՛թիգատլար ուզուրընա սարֆ էտիլմէքտէ պուլունմըշ տըր։ «Զինլիլէրին թա՛լիմ ու թէրպիյէ մէնաֆի՛ի իչիւն պիր խայը մահալլէրտէ էթմիշ օլտըգլարը կիպի պու չէյլէրի զապթ ու միւսատէրէյէ գալգըշմալարը, չամուր փութլարը թախթլարընտան աչաղա ալարադ գըրըպ փարէ փարչա էթմէլէրի, հալ ու վագթըն 'ասիպ պիր 'ալամէթի տիր։ Խալգըն փութլար վէ մա՛պէտլէր հագգընտաքի իհթիրամ վէ հիւրմէթ հիսսիյաթընը կէվչէթմէք սուրէթիյլէ պու չէյլէրին եօլունը Խրիսթիյան միսիօնէր հազըրլամըշ օլտըղը կիպի, պու փութլարընն պօչ գալմըշ օլան եէրլէրինի թուսթաճագ չէյէ եինէ Խրիսթիյան միսիօնէր մալիք տիր։ Պու չէյլէրի սատէճ բուհանի օլան թա՛լիմ ու թէրպիյէ ասլա իճրա էտէմէզ։

ՔԵԱՄԻԼ ՀԱՑԱԹԸ ԻՃԹԻՄԱ'ԻՑԷ
(Հ. Մ. Ալէն)

Ա-եպոքէրին 34ՆՃԻԼ նուսխէսինտէ գարիյունը քիրամըմըզա Տր. Ճօսիա Սթրօնկրն Ք. Մուգատտէսի մունթազամէն միթալա'ա վէ անրն ահքեամընը չիմտիքի հայաթա թաթպիդ էթմէքլիյինին ուսուլընա տա՞իր պիր թէսավվուր վէրմէյէ չալըշմըզը տրը։ Միւմաիլէյէ կէչէն Ցունվար այընրն մէվզու՝ը պահսընա—Ալլահրն մէլէքիւթիւնէ—տա՞իրեազտրը մուգատտէմէ տէ Մէլէքքիւթիւն նէ օլտրը մէս՝էլէսի հագդընտա պէրվէճհի աթի իտարէ ի լիսան էտիյօր։ Հիչ չիւպհէ էտիլէմէզ քի մէլէքքիւթ Ցիսուսրն պէօյիւք մէվզու՝ը պահսը իտի։ Օ եալընըզ Մատթէոստա պու քէլիմէյի 45 տէգ՝ատան զիյատէ գուլլանտրը կիպի, իլք իչ Ինճիլէրտէ պու քէլիմէ 100 տէգ՝ատան զիյատէ գուլլանըլմըշ տրը։ Պինա՞էն 'ալէյհ 'այան վէ աչիքեար տրը քի, Մէլէքիւթիւն մա՝նասընը եանլըշ անլամազըգ Ցիսուսրն թա՝լիմինի, Խրիսթիյանլըգը եանլըշ անլամագ տրը . . . ։ Գալտը քի Ցիսուս տաղ իւզէրինտէքի վա՝զտա, եա՞նի քէնտինին նուիթգը իգթիթահիսինտէ «Պէն չէրի՝աթ վէ փէյղամպէրլէրի իպթալ էթմէք իչիւն տէյիլ, անճագ իթմամ իչիւն կէլտիմ,» տէմէքլիյի ունուիթմայօր։ Իլթէ պունա պինա՞էն Ալլահրն մէլէքիւթիւնին եագլաշմըշ օլտըգընը թէքրար էտիյօր իտի։ Օ Խէլաս պուլմըշ, վէ Ալլահ վէ ատէմլէրէ գարշը մուհապպէթլէ տօլմուշ օլան տիւնեանրն սէրապընը կէօրմիւշ իտի։ Անրն իչպու քեամիլ տիւնեա հագդընտաքի թէսավվուրը մու՝ասըրլարընընքինէ գաթ գաթ ֆա՞իդ իտի, վէ օլ թէսավվուրրն գուվվէտէն ֆի՝ելէ իխրաճ իչիւն գուլլանըլաճագ վէսա՝իթ ինսանրն խայալաթընտան խայլըճա պա՝իտ իտիյսէլերտէ, Օ մէլէքիւթիւն միւժտէսինի վա՝զ էթտիյնտէ, օլ քէլիմէ իլէ քեամիլ պիր տիւնեա անլաթմագ իսթէյօր իտի, վէ քէնտիսինի տինլէյէնլերին տախի օլ քէլիմէյի օ եօլտա անլատըգլարընը փէք ա՝լա պիլիր իտի։»

«Միւքէմմէլ պիր 'ալէմ ճէմա՝աթը էլպէթթէ թէճէտտիւտ էթմիշ ֆէրտլերի իհթիվա էտէճէք տիր։ Ինսանլարընը Ալլահ իլէ օլան միւնասէպաթը եէրինտէ օլմատըգճա, քեամիլ պիր տիւնեա օլամազ։ Պու չէյ մութլագ սուրէթտէ էսասի տիր։ Բուհանի պիր խէլաս օլմատըգճա, տիւնեա խէլասը օլամազ։ Լաքին 'այնի տէրէճէյտէ սահիհ տիր քի ինսանլարընը եէքտիկէրլէրինէ օլան միւնասէպաթը տօղրու օլմատըգճա, եախօտ ճիսմանի հայաթի բուհանի հայաթի գատտար միքէմմէլ հալէ կէլմէսիքճէ քեամիլ պիր տիւնեա մէվճուտ օլամազ։»

«Ցիսուսրն մէլէքիւթիւն հիքմ ու իտարէսի իչիւն գօմուշ օլուպ տա պունտան էվվէլ (Ցուլիս, 1909) զաթէն զիքր ու պէյան էթմիշ օլտըզըմըզ գանունէ վէ գա՝իտէլէր՝ հէմ ճէմ՝իյէթ ի պէյէրիյէնին եէնի մէս՝էլէլէրինի, հէմ տէ ֆէրտին էսքի մէս՝էլէլէրինի հալ ու ֆալ էտէճէք, վէ եէնի նիզամ ու ուսուլլարը անլէրէ իթա՝աթ օլունտըզը նիսպէթ վէ սիւ՝աթլէ իտխալ էտէճէք տիր։»

Իլթէ պու վէճհլէ Ալլահրն մէլէքիւթիւնիւն հագիգի թա՝լիմի տիւնեանրն ալթուն տէվրինի մազիտէն իսթիգպալէ նագլ էտէր, իսթիհսալընա չալըշըլըպ չապալանաճագ ճէլիլ վէ մու՝այեէն պիր զայէ ի էմէլ 'արզ էտէր, վէ ինսանա էօյլէ պիր իւմիտ վէ աշդ ու չէվգ պախշ էտէր քի անլէրի միւպէտտէլ ի հագիգաթ եափմագ իչիւն չէքիլէն զահմէթ վէ մէշագգաթլարը պիր մէսէրրէթ վէ պիր իմթիյազ գըլար։»

Իչպու մէլէքիւթ մէս՝էլէսինէ տա՞իր 4ՆՃԻԼ պահս պու պէնտի մախսուսրն պաշընտա կէօրիւլէն օլուպ Մատթ. Ե. 1—16 իւզէրինէ միւ՝էսսէս տիր։ Տր. Սթրօնկրն ուսուլընը թա՝գիպ էտէն պիր միւ՝ֆէսսիր Ցնսուսրն իչպու քէլամարտա միւնտէրիճ թա՝լիմինի պէրվէճհի աթի չէրհ ու իզահ էտիյօր. «Պու միւպարէք հալլէր պու տիւնեատա եախօտ ախրէթտէ ուզագ մէս՝ուտ հալա տա՞իր պիր իխպարը փէյղամպէրանէ տէյիլ չէրհ ու թէֆսիր էտիլմէմէլի տիր։ Խայր, անլէր լաեէթէդայեէր գանունլարրն, չիմտի, տիւն վէ իլէլէպտա սարիհ օլան գանունլարրն պէյանաթը աբրլար։ Բուհճա ֆագիր օլանլարա մէլէքքիւթ իւս սէմավաթ տա՞իմա հազրը վէ ամատէ տիր։ Բուհճա փաք օլանլար տա՞իմա Ալլահը կէօրէ պիլիրլէր։ Պու ասլա ունուտուլըպ ինքեար էտիլմէմէլի տիր։ «Եալընըզ սէմա տրը քի մէճճանէն վէրիլիր։» Լաքին մէլէքիւթ իւս սէմավաթ եալընըզ բուհանի տէյիլ տիր։ Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պու հայաթը վէ պիլճիւմէ մէնազիրի իլէ պէրապէր պու տիւնեայը տախի իհթիվա էտէր։ Պու տիւնեատա բուհանի ֆիքրի քիմսէլէր պու կիւնքի կիւնտէ կէօրիւլտիւյիւ կիպի պիլճիւմէ չատըգ վէ մէսէրրէթէ նա՞իլ օլմազլար։ Անլէր նէ գատար պիղարազ վէ զայրի տիւնեէվի օլուրլար իսէ, սա՞իրլէրին էլէմ ու քէտէրլէրինտէն տօլայը օ գատար զիյատէ միւզթարիպ վէ միւթէ՞էլիմ օլուրլար։ Պիր խանէտէ վալիտէ եախօտ զէվճէ նէ գատար Խրիսթիյան օլուրսա օլսուն, Մ. Ամէրիգատտա թազրիպէն 600, 000 մէնֆի վէ մաթրուտ գատընլարրն պուլունտըզընա վագըֆ օլուրսա, մէս՝ուտ օլապիլիր մի։ Մ. Ամէրիգատտա պիլգի՝իլ ֆէլս ի ահմէրէ միւհթաճ

օն մլեօն էհալի պուլունուբ իքէն, պուրատա հագիգաթէն Խրիսթիյան օլան պիր քիմսէ մէս'ուտ օլապիլի՞ր մի։ Էկէր օ հագիգի պիր Խրիսթիյան օլուպ տա մաթրուտ վէ մէնֆի'լէր, միւհթաճ վէ ֆագիրլեր հագգընտա տիւշիւնիւպ թաշընան պիր քիմսէ իսէ, անըն մէս'ուտ օլմասը իմքեանսըզ տըր։ Ելեէվմ հէր պիր Խրիսթիյան՝ Բապպ վէ մու-'ալլիմի նէ իտիյսէ, քէնտիսի տէ էօյլէ օլմալը տըր։ «Տէրտ սահիպի վէ էլէմէ տիւշար իտի։» Պունա պինա՞էն, բուհճա ֆագիր օլանլար՝ չիւքր Ալլահ, Քրիստոսըն պիլա չիւպհէ մալիք օլմուշ օլ-տըղը կիպի, բուհանի մէսերրէթլերէ մալիք օլ-մագլըգտան հէնուզ խայլըճա պա'իտ տիրլեր։

Քէզալիք չու տա խաթըրտա թութուլմալը տըր քի տիւրիւսթ ահվալը իճթիմա'իյէ նօգսանը չախ-սի հայաթը բուհանիյէյէ իճրա ի թէ՞սիր էթմէքտէ տիր։ Բուհճա ֆագիր օլանլար տա՞իմա մէլէքիւթ իւս սէմավաթա մալիք օլապիլտիքլերի կիպի գալ-պի փաք օլանլար տախի տա՞իմա Ալլահը կէօրէ պիլիրլեր։ Վէ լաքին ասըլ մէս՞էլէ չու տըր քի բիյա վէ նափաքլիյին հիւքմ սիւրտիւյիւ պիր 'ալէմ-տէ նէ տէրէճէլերէ գատար բուհճա ֆագիր վէ նէ տէրէճէլերէ գատար գալպճէ փաք օլա պիլի-բիզ։ Պիզ մուհիթիմիզէն միւթէ՞էսսիր օլուրըզ։ 'Իլմ էլեէվմ պու հագիգաթը թաստիգ էթտիյի կի-պի տինտար էրպապը թէֆէքքիւր տախի անը ին-քեար էտէմէզլեր։ Պու տիւսթուր վէ գա'իտէյի պիլմէզտէն կէլմէքլիքը միւթէտէյեին էրպապը ֆիքր ու իզ'անըն էն պէօյիւք խաթալարընտան պիրիսի օլմուշ տըր։ Ֆիլհագիգա պիզ պիր տէրէճէյէ գա-տար, խարիճի ահվալըմըզ հէր նէ տէ օլսա, քէնտի քէնտիլէրիմիզի բուհանի գուվվէթլերիմիզին ինքիշաֆ վէ նէշվ ու նէմասը սայէսինտէ բուհանի պիր մուհիթ իլէ իհաթէ էտէ պիլիր, վէ կէրէք մէրքէզի հէր բէզալէթ օլան մահալլերտէ կէրէքսէ սէրայլարտա— պէլքի էվվէլքինտէ սօնրաքի հալտէ պուլունտըզըմըզտան տահա գօլայ օլարագ — Ալ-լահ իլէ եիւրիւյէ պիլիրիզ։ Ալլահըն ֆագիր ճա-հիլ վէ միւզթարիպ օլան էվլատլարընտան պին-լէրճէսի զահիրտէ խարիճէն զայէթ զայրի միւսա-'իտ հալլերտէ պուլունտըգլարը հալտէ պունը իճ-բա էթմէյէ մուգթէտիր օլմուշլար տըր։ Սէմա վէ զէմինէն սահիպի «'Ալիմլէր վէ 'արիֆլերտէն խաֆի թութմըշ վէ անլերի մա'սումլարա իզհար էյլէմիշ տիր։» Մատթ. 11. 25։

Լաքին չուրասը սահիհ գալը քի, պիզ ատէմ իլէ եիւրիւմէտիքճէ Ա՞լահ իլէ եիւրիւյէմէզ իզ, վէ պու չէյ պիզի կէրի իճթիմա'ի մուհիթէ կէթիրիր։ Փէք իհթիմալ քի պիզիմ քէնտի պաշըմըզա քեա-միլ օլմաղըզըմըզ ասլա միւրատ էտիլմէմիշ տիր։ Էկէր պունա մուգթէտիր օլսա իտիք, 'աճէպա պու իգթիտար նէ գատար ֆէրիսիլէր վէ միւրա՞ի-լէր մէյտանա կէթիրիր իտի։ Խայըր։ Պիզ նէմի պէշէր իլէ պէրապէր ատըմ աթմալըյզ։ Քէնտիլէ-բիմիզի թախլիս իշիւն պիրատէրիմիզ օլան ատէմի թախլիս էթմէմիզ մուգթազի տիր։ Շախսի բու-հանիյէթ իլէ իճթիմա'ի բուհանիյէթ եէքտիկէրինէ մուխալիֆ օլմայըզ, անճագ պիր իլահի հայաթըն իքի նըսֆը քիւրէլէրի տիրլեր։ Բուհճա ֆագիր օ-լանլար մէլէքիւթ իւս սէմավաթա մալիք իսէլէր տէ, անճագ պիւթիւն տիւնեա միւթէսավիյէն ֆագիր օլտըղը, վէ պինա՞էն'ալէյհ մէլէքիւթէ մալիք օլ-մագ խուսուսընտա 'այնի տէրէճէտէ զէնկին օլտը-ղը զէման բուհճա ֆագիր օլանլար մէլէքիւթ իւս սէմավաթա քեամիլէն մալիք օլուրլար։

Պիլճիւմէ միւպարէք հալլեր հագգընտա տախի պու չէյ սահիհ տիր։ Էլեէվմ պինլերճէ մահզուն օլանլար թէսէլլի պուլմամըշլար տըր, (կէրչի պու-լաճագլար)։ Հալիմլեր էլեէվմ զէմինի միրաս ալ-մայօրլար։ Զէմինի պաշըճա չօլ քիմսէլէր միրաս ալըյօրլար քի անլեր էն ճէպպարլարըն, կէօզիւ էն-չէգ օլանլարըն, էն մէրհամէթսիզլերին վէ տէֆ'աթլէ էն աղ էտէպ ու ախլագ սահիպի օլանլարըն ագալ-լի մուվագգաթէն զալիպ օլտըգլարը պիր ճէնք ու սավաշտա սաղ գալըրլար։ Սալահա ('ատալէթ) ա-ճըզըպ սուսայանլար՝ էքսէրիա տօյուրըլմայօրլար։ Անլեր եաշայապիլիրլեր իսէ պախթիյար տըրլար։ Մէրհամէթլիլեր մէրհամէթ մաղհար օլմայօրլար, թիճարէթ վէ ախզ ու ի'թատա անճագ փարասը օլանլարա ի'թիպար կէօսթէրիլիյօր, վէ մահքէմէլէր-տէ տա'վա վէքիլլերի թութմաղա վէ իսթինաֆը տա'վա էթմէյէ փարասը օլանլար չօգ տէֆ'ա մահ-քիւմիյէթտէն գուրթուլուրլար։ Հաթթա գալպի փաք օլանլար եալընըզ Ալլահը կէօրմէյէ մուգթէ-տիր տէյիլ տիրլեր։ Մուղայիր ի էտէպ հալ ու հա-րէքէթլերի սէյր էթմէյէ, զուլմ ու թէ'ատիլեր միւշահէտէ էթմէյէ տախի մէճպուր օլուրլար։ Էլեէվմ սուլհ էտիճիլեր Էվլատ Ուլլահ թէսմիյէ օլունմա-յօրլար։ Անլեր պէօյիւք պիր օրտու վէ զըրհլըլար թէտարիքի թարաֆտարը օլան մէմլէքէթլերտէ համիյէթսիզլեր իսմի իլէ թէսմիյէ օլունըյօրլար։ Սալահ եախօտ Քրիստոսըն սէպպէպիյէ թէ'ատի կէօրէնլեր՝ թէ'ատիյէ տիւշար օլույօրլար։

Իշթէ պու վէճհլէ միւպարէք հալլեր՝ անճագ քեամիլ պիր հալը իճթիմա'իտէ քեամիլ չախսլար մա'րիֆէթիյէ քեամիլէն միւպէտտէլի հագիգաթ օ-լապիլիր։ 'Ատալէթ վէ մուհապպէթին հիւքմֆէր-մա օլտըղը վէ Ալլահըն իրատէթինէն սէմավաթա

իճրա օլունտըղը կիպի, զէմին իւզէրինտէ տախի իճրա օլունտըղը քեամիլ հալը իճթիմա'ի վէ մէտէ-նիտէ բուհճա ֆազիր օլանլար մէլէքիւթ իւս սէ-մավաթա նա"իլ օլուրլար, Օրայա միւթէքէպպիր-լեր, խոտպինլեր կիրէմէզլեր։ Մահզուն օլանլար թէսէլլի պուլուրլար։ Հալիմլեր զէմինի միրաս ա-լըրլար։ Ղավղաճըլարա օլ մէլէքիւթտէ գանունչի-քէնլեր նաղարըլլէ պագըլըր։ Սալահ եախօտ 'ա-տալէթէ թալիպ օլանլար անը պուլուրլար։ Մէր-համէթլիլեր մէրհամէթէ մաղհար օլուրլար։ Սուլհ էտիճիլերէ Էվլատ Ուլլահ թէսմիյէ օլունաճագ տըր. անլեր մէլէքիւթիւն էվլատլարը թէսմիյէ օլունա-ճագլար տըր։ Սալահ սէպէպիյլէ թէ'ատի կէօ-րէնլեր նա"իլ ի միւքեաֆաթ օլաճագլար վէ գալպի փաք օլանլար Ալլահը կէօրէճէքլեր, զիրա Ալլահն Ռուհը հէր եէրտէ հազըր նաղըր օլաճագ տըր։

Սէ-"ալը. Միւպարէք հալլերին թէլգինաթը սիյանէթ ի նէֆս իչիւն օլան միւճահէտէ ի 'ումու-միյէ վէ պագաի իլ էնսէպ թա'լիմիյլէ իմթիզաճ է-տէրլէ՞ մի։ Հիւսն ի ախլաղ սահիպլերի թէտրիճէն ախլաղսըզլարըն եէրինի թութարլա՞ մը։ Օ թագտիր-տէ հավէլան գանունը մէլէքիւթ իւս սէմավաթըն կէլմէսինի մուճիպ եախօտ անա մէտար օլույո՞ր մը։ Թէ'ավիւն վէ ուխուվվէթ 'իլմ ի ախլաղա 'ա-լագատա՞ր մը տըր։ Օ թագտիրտէ հալ ը թէ'ավիւն մէլէքիւթէ պիր մէտա՞ր մը տըր։

Մէ-ֆալա՞ մէվզու՞ըը. Ֆազիլէթ էլեէվմ մաղ-հար ը միւքեաֆաթ օլույո՞ր մը։

Բ. Մուքաթթէրէն օքունաճաք եէրլէր. Վահ. 21. 4։ Ես. 65. 12-25։ 2 Պետ. 3. 17։ Ես. 2. 2-4։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՏՈՒ'Ա ՍԱ'ԱԹԼԱՐԸ

«. . . Տիւնեատա մուզայագանըզ օլաճագ լաքին ճէսարէթլէնինիզ, պէն տիւնեայա զալիպ կէլտիմ։» Յովհ. 16. 33։

ՄՈՒԶԱՅԱԳԱԼԱՐ, էվվէթ, պու հուրրիյէթփէր-վեր բուհրմըզ թէնիմիզէ մէվճուտիյէթ վէ 'ալագալար բապըթալարըյլէ մէրպութ օլտրգճա, 'էօմրիւն թապի'ի բէվիչիյլէ կէլէճէքլեր։ 'Էօմրիւ-միւզիւն կիւնլերի մէ"մուլին զայրի անվալ իլէ տօ-լու տըր։ Անլեր պիզէ պա'զէն սէֆա ու սա'ատէթ-լէ եիւքլիւ օլարագ, պա'զէն տէ քէտէր ու մուզա-յագա կէթիրէրէք կէլիրլեր։ Վէ իչթէ պու սէ-պէպտէն տիր քի սէմավի Մու'ալլիմ քէնտինին միւֆարագաթ սա'աթլարընընն եագլաչտըզընը հիսս էտինճէ, անլերին էօնիւնէ միւսթագպէլ էսրարը-նն փէրտէսինի գըսմէն աչարագ, անլերի մէ"յուս էտիճի պիր հալ էօնիւնտէ պուլունմագտան էսիր-կէմէք իւզրէ «Տիւնեատա մուզայագանըզ օլաճագ . . .» պույուրըյօր,

Ա՛հ, օլ տիւնեա մուզայագալարը, անլէրտէն նէ՞ գատար չօղունա իսապէթ էթմիչ իզ վէ էտճէյիզ տախի։ Մուզայագալարըմըզն պէօյիւք պիր գըսմը տէրունիմիզտէն գայնար, զանն էտէրսին քի անլեր գալպիմիզին այրըլմագ ըէֆիդլերի տիրլեր։ Անլերտէն ուզագ «սաքին սուլար քէնարընտա» իսթիրահաթ մէլճա'լարը արատըզըմըզա բաղմէն, անլեր սիյահ գարզալար միսիլու պաչլարըմըզ իւզէրինտէ ուչուչարագ կէչէրլեր, վէ քէնտիլերին նա-խօշ էօթիւչլերիյլէ բուհրմըզն սիւքիւնէթ վէ իսթիրահաթընը իխլալ էտէրլեր։ Անլէրտէն ուզաղա, սէլամէթ սահրալարընա, հուրրիյէթ մէյտանլարընա, մէսէրրէթ չիւքիւֆէզարլարընա տօղրու դօչ-մաղա արզու էտէրիզ. ամմա պիզիմ մուզայագա-լարըմըզը, վիճտան 'ազապլարըմըզը պէրապէրի-միզճէ կէօթիւրտիւքճէ, օ նա՞սըլ միւմքին օլապի-լէճէք տիր։ Ամմա մէյ"ուս օլմայլըմ, սէմավի սէ-լամէթին փէհինի գապուլ էթմէք ի զրէ գալպերի-միզին գափուլարընը կէնիչ կէնիչ աչալըմ։

Մուզայագալարըմըզն պէօյիւք պիր գըսմը տախի տիւնեատան տըր։ Էօյլէ մուզայագալար քի անլերի իսթէր իսթէմէզ իսթիգպալ էտէճէյիզ։ Կէչմիչ 'ասրլարտա եաչայան հէփ միւ"մինլերին, հա-գիգաթ իչիւն չալըշանկարընը, ճէհալէթ կէճէսինէ նուրը հագիգաթը սաչմաղա ճէհտ էտէնլերին, եիւք-սէք էսասլար իչիւն քէնտի էօլմիւշ վիւճուտլարընը պասամագ տէյիւ թագտիմ էտէնլերին վէ սա'իրլեր իչիւն վագֆ ը նէֆս էտէնլերին 'էօմրիւ պունա փէք կիւզել պիր իսպաթ տըր։ Էվվէթ, պիւթիւն միւս-լիհլերին, ինսանփէրվերլերին, թա'լիմ ու թէրպիյէ գահրէմանլարընն, պիւթիւն մուգատտէսլերին վէ չէհիտլերին 'էօմրիւ պունա չէհատէթ էտէր։ Եէ-հուտիյելի պիր գաչ զէվալը պալըգճըլարընն 'էօմ-րիւ տէ պունա չէհատէթ էտէր, վէ պու սէ-պէպտէն տիր քի Մու'ալլիմլերի տախի քէնտիլերէ անը փէչինտէն իխպար էթմէքտէ տիր։ Էօյլէ իսէ տիւնեանընն մուզայագալարընա տախի կէօքս վեր-մէք լազըմ տըր։ Օլ մուզայագալար իւզէրինէ էթտիյիմիզ ֆիւթուհաթ միւսթագպէլ սա'ատէթլէ-րիմիզին չէրէֆի տիր. անլերտէ տէօքտիյիւմիւզ գանտան միւսթագպէլ ճէլալ թաճըմըզընն կիւլլերի գըզարաճագ, վէ սիրէթիմիզին Բապպանի թէմ-սիլտէ պէյան օլունան գայա իւզէրինտէ միւ"էսսէս պինասընը օլ մուզայագալարընն էլլէրիյլէ եափա-պիլէճէյիզ։

Ամմա պու մուզայագալարընն փէչինտէն իխպա-

ը պիղիմ բուհլարբմրզա մէյ՚ուսիյէթ վերէմէզ, զիրա իլահի 'այնի սէտա նիտա էտիյօր, «ՃԷսաբէթլէնինիզ, պէն տիւնեայա զալիպ կէլտիմ։» Էյ չայան ը թա՚զիմ ֆիթուհաթ, Խէլասքեարբն ֆիթուհաթը, էպէտի տէհրլեր պիլէ սէնին մէճտինի թէրէննիւմ էթմէք իչին զբսա կէլիր։ Օլ ֆիթուհաթն տէյերի վէ էհէմմիյէթի նէ գատար պէօյիւք տիր։ Էօյլէ իսէ Ցիսուս պիզէ գապի ի իճրա օլմայան թէքլիֆլեր էտէն պիր խայալը, պիզի միւշքիլ եօլլարա սէվգ էտէն պիր ճէպպար տէյիլ տիր, իլա քէնտինին կիթտիյի եօլտան կիթմէմիզի իսթէյէն պիր հագիգի ֆաթիհ տիր։ Օ պիզէ ճէսարէթ վերիր, զիրա ճէսարէթէ միւհթաճ օլարզըմզը էյի պիլիր։ Ֆիթուհաթը գաղանաճաղըմզա տա՚իր պիզէ թէ՚մինաթ վերիր, զիրա քէնտի տէ 'այնի մուզայագալարտան կէչէրէք տիւնեայա զալիպ կէլտի։ Էօյլէ իսէ էլէմլեր եօլունտան կիտէն սէֆիլ պէչէրիյէթ իչիւն տահա միւնասիպ, տահա չայան ը էհէմմիյէթ, տահա միւճէրրէպ պիր րէհպէր, պիր հատի օլապիլիր մի։ Էօյլէ պիր բահնիւմա քի, քէմալ ը ճէսարէթլէ ի՚լան էտիյօր «Պէն տիւնեայա զալիպ կէլտիմ։»

Էյ թարիգ ի հագիգաթտան սափմըշ ճանլարբն եէկեանէ ըէհպէրի, ֆաթիհ Քրիստոս, ինսան էյլէ քի, պէն տէ պու մուզայագալարբն տիքէնլի եօլունտան սէնին արգան սբրա կիտէյիմ։ Էլէմլերին աթէշի մէճմէրէ ի գալպիմտէն գուտսիյէթ մէզպահնա տօզրու հասրէթ բա՚իհալարը նէչր էյլէսին։ Մուզայագալար եապասը պէնի տէ սավուրսբն, վէ ամպարընտա ճէմ՚ օլունաճաղ թէմիզ պուղտայ օլայըմ։ Քէտէրլեր տէյիրմէն թաչբսը ալթընտա իւյիւնիւպ՝ մէզպահնտա թագտիմ օլունմագ իւզրէ, խասս ուն օլայըմ։ Տէրտ կէօզ եաչլարբմտա, եա՚ Բաբպ, աղլայան հէմշիրելէրէ էթտիյին կիպի, թէպէսիւմիւնիւ ինթիզազ էթտիր, վէ գրյամէթ իւմիտի իլէ մէսրուր ու չատ օլաճաղըմ։ Միւֆթէխիր միւնքիրէ էթտիյին կիպի, զամիր 'աղապարբմ էսնասընտա պանա տա, եա՚ Ցիսուս, լաթիֆ նազարընը տէօնտէր վէ օլ պագբչբն խարապ օլմուշ գալպիմտէ 'ափվբն իւմիտինի տօղտուրաճագ։ Պէնիմ մուզայագալարբմ Սէնինքիլէրէ բուպարէն նէ՞ տիր։ Անլըմը եարէլէյէն տիքէն թաճը քէօթիւլիւքլերիմին տիքէնլերինտէն էօրտիւմ. էյլերիմ վէ այագլարբմ չէրարէթիմին մրխլարբզա տելինմիշ տիր. խաչբմ բիյաքեարլըզըմբն վէ հագիգաթբն եէքտիկէրինի խաչվարիլէմէսինտէն եափըլմըշ տբր։ Պէն խաչա միւսթահագգ օլան խբրսբզա արգատաչ օլմաղա լայըգ իմ. Սէնին կիպի պիր պիկիւնահ իլէ խաչլանմաղա պիլէ չայէս-թէ տէյիլ իմ։ Էվվէթ, մուզայագալարբմ Գողգոթա էլէմլերի տէ օլսա մէյ՚ուս օլմայբպ, էօրնէյինէ իմ-թիսալ էտէճէյիմ։ Նէ գալպիմին, նէ տէ տիւնեանբն մուզայագալարը պէնի Սանա չակիրտիք էթմէքտէն կերի գոյամայաճագլար, մատամ քի, լաթիֆ, միւսէլլի վէ սէմավի սէսին տէհրլեր վերասբնտան «Լաքին ճէսարէթլէնինիզ, պէն տիւնեայա զալիպ կէլտիմ,» տէյիւ նիտա էտիյօր։

ՏՈՒ՚ԱՖԵԱՐ

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

ՊԻՐ ԳՐՉՃԸՂԱԶԸՆ ՆԱՂՄԷՍԻ

Փէնսիլվէնիանբն Սգանթօն չէհրինին մա՚տէն օճաղլարբնտա պիր իքի սէնէ ագտէմ վուգու պուլան տէհչէթլի պիր գաղա էսնասընտա պիր չօգ մա՚տէնճի 'ամէլէլէր 3 կիւն գատար պիր միւատէթ եէր ալթընտա մէտֆուն գալտբլար, վէ անլէրի օրատան չբգարմագ իչիւն էտիլէն հէպի ճէհտլէր նաֆիլէյէ կիթտի։ Մա՚տէնճիլէրտէն չօգլարբ Ալման իտիլէր։ Մէտֆուն գալանլարբ չբգարմագ իչիւն չալբշան 'ամէլէլէր անլէրին աղլայբպ սբզլյան էվլատ վէ զէվճէլէրինէ փէք չօգ աճբտրգլարբ, վէ էմէքլէրինին տէ նաֆիլէյէ կիթմէքտէ իտիյինի կէօրտիքլէրի սէպէպտէն չօգ թիթիզ պիր հալէ կէլմիշէր իտի։ Գաղանբն իւչիւնճիւ կիւնիւնիւն ագշամընտա 'ավամ ը նաստան պիր խայբ էրքէք վէ գարբլար օրայա թօփլանմբշ օլուպ, էօյլէ ասապի պիր հալէ կէլմիշէր իտի քի՝ էն տիվանէճէ մու՚ամէլէյի իճրայա հազբր իտիլէր։ Հէր թարաֆտան արթբգ հաֆր էթմէք նաֆիլէ տիր, եէր ալթընտա գալանլար չիմտիյէ էօլմիւշ օլմալբլար տէյիւ մէյ՚ուս վէ միւքէտտէր պիր սէս եիւքսէլտի։ Պունտան սօնրա զէնկին մա՚տէն սահիպլէրինէ գարբ զաղապ վէ ինթիգամ հայգբրթբլարբ իչիտիտի։ Տիւչիւնճէսիզճէ պիր մու՚ամէլէ վէ եա պիր ոէօզ պէօյիւք պիր 'իսեան վէ հիւճում մէյտանա կէթիրէպիլիր իտի։ Օրատա եանբմտա սանքի 11 եաչընտա Ալման պիր քիւչիւք գբզճբզաղ տուրմագտա իտի։ Անբն սօղզուն ոիմասը վէ իքի թարաֆա աթտբզբ իւրքէք պագբչլարբ տագիզէնին նէ տէրէճէ թէհլիքէլի օլտբզընը անլամագտա իտիյինի իմա էտիյօր իտի։ Օ տէրհալ պէօյիւք պիր չապա իլէ վէ թիթրէք պիր սէս իլէ թէրէննիւմ էթմէյէ պաչլատը։ Սօնրա պիր աղ տանա ճէսարէթ ալբզ՝ Լուտերին թէ՚լիֆ էթտիյի վէ հէր պիր Ալմանընն սանքի պէչիքտէն պաչլայարագ պիլտիյի օլ կիւղել իլահիյի թերէննիւմէ պաչլատը։

«Ալլահ պիզէ միհքէմ գայա,
Էպէտի պիր փէնահ տբր։»

Օլ հէնկեամտա օրատա պիր էօլիւմ սիւքիւնէթի հիւքմֆէրմա օլտու։ Սոնրա գըզճըզազըն սէսինէ պիր սէս տէ իչթիրաք էթտի, սոնրա պիր տահա, վէ օ պէօյիւք գալապալըգ պիր աղըզտան կիպի քէմալ ը իհթիրամ վէ թագվա իլէ իլահինին միւթէպագը սաթըրլարընը թէրէննիւմէ պաչատըլար։ Անլէրին գալպէրի իւզէրինէ պէօյիւք պիր իսթիրահաթ էնտի։ Անլէր եէնի ղայրէթ իլէ իչլերինէ պաչատըլար, վէ ըշըմազտան չուգուրտան մէտֆուն ատէմլէր սաղ իտիքլէրինէ տա՞իր պիր միւժտէ սէսի եիւքսէլտի։ Պու գըզճըզազըն նաղմէսինտէն զիյատէ հալ ու վագթա ույղուն պիր չէյ խայալ էտիլէպիլի՞ր մի։

—·—

ՓԷՆՏԻ ՄԱ'ԱՇԸՆԸՆ ԹԷՆԶԻԼԻՆԻ ԸԷՃԱ ԷՅԼԷՏԻ

Շէհրին պագթէրիօլօճիսթի օլան Տօգ. Բօպինն քէնտիսինի իսթիխտամ էտէն սու չիրքէթլէրինտէն քէնտիսինին մա'աշընտան սէնէտէ 500 տօլար թէնզիլ օլունմասընը բէճա էյլէտիյինտէ, Տելավերտա վագը' Ուիլմինթընտա պէլէտիյէ իսլահաթը ֆէվգէլ 'ատէ սուբէթտէ իճրա օլունտըլար։ Միւմաիլէյհին սէնէվի մա'աշը 2.000 տօլար օլտըզընտան, 500իւնիւն թէնզիլ օլունմասը անըն պիր բուպ'ընտան վազ կէչմէսի տէմէք իտի։

Տօգ. Բօպին մէմլէքէթտէ պուլունան պագթէրիօլօճիսթլէրտէն պիրիսի օլտըզընտան, չիրքէթ անըն մա'աշընտան ազ ալմասը ֆիքրինտէ տէյիլ, անճագ տահա չօգ ալմասը թարաֆընտա իտի։ Լաքին Տօգ, Բօպին 3 սէնէ էվվել հէր կիւն քէնտի օտասընտա պիր հէքիմ մագամընտա քէնտի չախսի իչյլէ մէչղուլ օլմագ իւզրէ վագթի կէչիրմէք իչիւն միւսա'ատէ թալէպ էյլէմիշ իտի։ Շիրքէթին իտարէ մէճլիսի պիլիթթիֆագ անըն բէճասընը գապուլ էյլէտի, վէ քէնտիսինին չէհրէ 'ա՞իտ օլան մէ'մուրիյէթինի քէմալ ը սատագաթլէ իճրա էթմէքտէ օլտըզընտան, անըն մա'աշընտան [պիր փարա պիլէ թէնզիլ էթմէք պապընտա պիր սէօզ կէչմէտի։ Պու ճիւմլէ իլէ Տօգ. Բօպին իշ խուսուսը'տա նէ գատար վիճանալը իտիյսէ, [մա'աշ խուսուսընտա տախի օ գատար վիճանալը իտի։ Քէնտիսինին իքինճի բէճասընը իզահ իչիւն չէօյլէ տէմիշ տիր, «Հէքիմլիք իշիմէ վերմէք իւզրէ չէհրին հագգը օլան վագթընտան հէր կիւն պիր գաչ սա'աթ ալտըզըմը նազար ը տիգգաթա ալարագ, չիրքէթին օ նիսպէթտէ պէնիմ մա'աշըմտան թէնզիլ էյլէմէսինի բէճա էթտիմ։ Հէքիմլիք իշիմ սէնէտէ 500 տօլարտան զիյատէ իրատ կէթիրտիյինտէն, մա'աշըմը էքսիլթմէք միւմքին իտիյինի հիսս էյլէտիմ։ Շէհրին հագգը օլան վագթտան ալտըզըմտա, անըն իչիւն թէ՞տիյէ էթմէք պէնիմ պօրճուսում տը, վէ օլ վագթի իչիւն թէ՞տիյէ էթմէնին պիրիճիք եօլը չէհրին պանա թէ՞տիյէ էյլէտիյի մէպլաղտան թէնզիլ էթմէք տիր։»

Պու թէբլիգ չիրքէթ իչիւն պիւթիւն պիւթիւն մէ՞մուրին զայրի պիր չէյ իտի։ Տօգ. Բօպինին քէնտի չախսի իչի իչիւն ալտըզը ճիւզ'ի վագթա պագարագ՝ թէնզիլ էտիլէճէք մէպլաղ չիրքէթին մէ՞մուրլէրինէ փէք ֆահիչ կէօրիւնտիւ։ Շէհրին թարիխինտէ պունտան էվվել պէօյլէ պիր չէյ եօ՛ տը։ Վագը' օլան ըէճալարը ճիւմլէսի տէ մա'աշ թէնզիլի իչիւն տէյիլ, մա'աշ զամը իչիւն էտիլմիշլէր տիր։ Քէնտիսի իչիւն օ գատար մանթըգի վէ 'ա՞յան աչիքեար օլան պիր չէյ հագգընտա թէ՞աճճիւպ պէյան էտիլմէսի՝ Տօգ. Բօպինէ մէ՞մուլ օլունմայան պիր չէյ կէօրիւնտիւ։ Շիրքէթին մէ՞մուրլէրի տօգթօրը թալէպ էյլէտիյի թէնզիլի պիրտէն տէյիլ, անճագ եավաչ եավաչ էթմէյէ գարար վերտիլեր։ Օլ չէհրին էհալիսի Տօգ. Բօպինի 'ալիմ պիր զաթ մագամընտա թութտըզը կիպի, էյի պիր չէհրի մագամընտա տախի թութար, վէ անտէն տօլայը իֆթիխար էյլեր։

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ԳՕԼԷՐԱ ՎԷ ԹԻՖՕ
7.
(Մ. Մ'ՆԱՍԵԱՆ)

(Մ. ԸՆԿ.ԸՆ ԷՐԶՐՈՄ ՎԻԼԱՅԷԹԻՆԻՆԵԷ ԺԷՏԻՆԼԷՐԷ ՆԱՂԸԸԸ)

Տ՞ՖԷ' Է ԸՆԷ'ՖՖԷՆ 'ԷԼՇԷԼԸ։ Սարի պիր 'իլէթին պագթէրիալարը իչէճէք սույրն իչինէ կիրմէզտէն էվվել, ետ խասթանըն նէճասէթ վէ գուսունթըսը իլէ լաղըմա տէօքիւլիւրլէր, ետ տա անըն էլպիսէսինին, գուլանտըզը էչետասընըն, գապ գաճագլարընը վէ գաչըգլարընը իւզէրինէ թէմաս իլէ կէչէրլեր, վէ ետիսատ անըն սաքին օլտըզը օտանընն հավասը իչինէ եայըլըրլար։ Իչթէ սարի 'իլէթին պագթէրիալարը սույա պունլարտան պուլաչըրլար, վէ սու վասըթասըյլա տախի օլ սույու իչէնլերէ պուլաչըրլար։ Վէ լաքին էկէր պագթէրիալար հավատա ուզուն միւտտէթ եաչամաղա տայանաճագ գուվվէթէ մալիք օլուրլարսա, նիթէքիմ միւվէլլիտ ի մարազ պագթէրիալարընն էքսէրիսի պու նէվ'տէն տիրլեր, օ թագտիրտէ անլէր իչէճէք սույրն իչինէ գարըշմագսըզընն տօղրուտան հավանընն իչինտէն քէնտիլերի թէնէֆֆիլս էտէն քիմսէլերի պուլաչտըրա պիլիրլեր։ Պէրէքէթ վերսին քի

գոլերա վէ թիֆօ պագթէրիալարը գուրադ հավատա ուզուն միւտտէթ ասլա եաչայամազլար։ Պինա-պէրին անլէր հավա վասրթասրյլէ 'իլլէթի նէչր է-տէմէզլէր, կէրչի թիֆօնրն հավա վասրթասրյլէ սի-բայէթի փէք նատիր վուգու' պուլմըշ տրը։

Էկէր գոլերայա թուրթուլմըշ պիր քիմսէնին գուսունթուսրնրն եախօտ նէճասէթինին եախօտ վիւճուտրնա տօգունան էլպիսէ վէ գապ գաճագ-լարրն վասրթասրյլէ սարի 'իլլէթին պագթէրիալա-րը սույա տախիլ օլուրլար եախօտ հավայա տաղը-լրրլար իսէ, օ թագտիրտէ վէսիլէ ի սիբայէթին պու նէվ' մէնպա'լարը պագթէրիալարտան թաթիր օլունրնճա, արթրգ իչէճէք սույրն եախօտ հավա նրն վասրթա ի սիբայէթ օլմասրնա մուխաթարա գալմազ։ Հէր հանկի պիր միւսթէվլի 'իլլէթին հիւքմիէրմա օլտրզ զէմանտա եալրնրզ սույր թաթ-հիր էթմէք տէյիլ, տահա զիյատէ 'իլլէթէ թուրթուլ-մըշ չիւպհէլի քիմսէնին գուսունթրսրնը, նէճասէ-թինի, էլպիսէսինի, գուլլանտրզը եէյէճէք գապլարը-նը վէ սաքին օլտրզը խանէ եախօտ օտայը տախի հէյ"էթի 'ումումիյէսիյէ թաթիր պէհէմէհալ լազըմ տրը։ Հէր հանկի պիր էշեայը եախօտ մէսքէնի պագթէրիատան թաթիր էթմէք 'ամէլիյէսինէ ինդ-ինէ թէսմիյէ օլունուր, վէ պագթէրիալարը մահվ ու իզալէյէ գուլլանրլան քիմեէվի մատտէ միւ-զատտ ը թէ'աֆֆիւն թէսմիյէ օլունուր։ Տաֆի' ի թէ'աֆֆիւն քէլիմէսի 'իւֆիւնէթի մէն' եախօտ տէֆ' ու իզալէ էտէն մա'նասրնտա իսէ տէ, չիմ-տիքի գուլլանրլրշրնա կէօրէ, եալրնրզ թէ'աֆֆիւն եախօտ թէֆիէսսիւխի մէն' էտէն մատտէ տէյիլ, անճագ տահա զիյատէ թէ'աֆֆիւնէ պա'իս օլան պագթէրիալարը մահվ ու իզալէ էտէն մատտէ, եալրնրզ թէ'աֆֆիւն եա թէֆիէսսիւխ պագթէրիա-լարրնը մահվ էտիճի վէ թէ'աֆֆիւն վէ թէֆիէսսիւխ գօզուլարրնը իզալէ էտիճի մանա'սրնտա տէյիլ, անճագ տահա զիյատէ դ-վէլլէ՝ մարալ պագթէ-րիալարը էօլտիւրէն մանա'սրնտա տրը։ Մատտամ քի պու տաֆի' ի թէ'աֆֆիւն 'իլաճլար վիւճուտ ի ինսանիյէ տախիլ օլմազլար, նէ գատար գուվվէթ-լի, զէհրլիյիճի թէ'սիրլէրի օլուրսա, թէ'աֆֆիւն վէ թէֆիէսսիւխի տէֆ' էթմէք 'ամէլիյէսինի օ գա-տար չափուգ վէ միւքէմմէլ իճրա էտէրլէր վէ օ գա-տար գրյմէթտար օլուրլար։ Հէր իքի հալտէ տախի տաֆի' ի թէ'աֆֆիւն 'իլաճլար եա «էյեալ» եա տա ղաղ հալինտէ գուլլանրլրրլար։ Պու թագրմ տաֆի' ի թէ'աֆֆիւն 'իլաճլար պիթթապի' ղազ հալինտէ տա-հա գօլայ վէ միւ"էսսիր սուրէթտէ իճրա օլունա-պիլտիքլէրի հալտէ, սա'իրլէր սէյեալ հալինտէ գուլ-լանրլապիլիրլէր։ Իչպու իքի նէվ' տաֆի' ի թէ'աֆ-ֆիւն 'իլաճլարրն պաչլրճալարրնը աթիտէ զիքր է-տէրէք, անլէրտէն հէր պիրինին մուհասսէնաթրնը վէ գուսուրլարրնը վէ սուրէթ ի իսթի'մալրնը ի-զահ էթմէյէ չալրշաճաղրմ։

Թաղէ հավա վէ նի՝նէչէ՝ ֆէրրէվի էն 'ալի, գրյ-մէթլի, պիրինճի սրնֆտան տաֆի' ի թէ'աֆֆիւն տիրլէր։ Միւսապ պիր քիմսէնին պրագտրզը պոչ օտասրնը քեամիլէն հավալանտրրմագ վէ լիպաս-լարրնը կիւնէչին վէ թաղէ հավանրն էօնիւնտէ սէրմէքլիք խասթալրզրն միւթէրագգը պագթէրիա-լարրնը քիմեէվի մատտէլէրտէն գաթ գաթ զիյատէ թէ՝սիրլէ մահվ ու իզալէ էտէրլէր։ Լաքին գալ-պալրզգը չէհրլէրտէ եախօտ մէսքէնլէրտէ պու ու-սուլրն մէվզը' ի իճրայա գօնմասը պագթէրիալարրն եայրլմալարրնա վէսիլէ օլաճագլարրնտան, 'իլլէթ ի միւսթէվլիյէլէր զէմանրնտա զայր ի 'ամէլի տիր։ Հէրարրէն 'ալի տէրէճէտէ էփէյի ուզուն միւտտէթ տէվամ էթտիյի զէման պիլճիւմլէ զիհայաթ մախ-լուգլար իչիւն մուհագգագ մէվթի մուճիպ օլուր։ Բուրթուպէթ իլէ գարրշրզ հէրարէթ գուրու հէրա-րէթտէն խայրճա զիյատէ միւ"էսսիր տիր։ Իչթէ պունա պինա"էն տիր քի սրճագ սու պուխարրյլէ թաթիհիր էտէն ալէթլէր ֆէվգէլ'ատէ մազհար ը գա-պուլ օլմուշլար տրը։ Սու պուխարը մէլպուսաթրն գալրն գաթլարը իչինէ պիլէ նուճիուզ էտէր, վէ փամուգ եախօտ եիւն գումաշլարը իզրար էթմէտիյի կիպի, փօսթայա 'ա"իտ մատտէլէրէ պիր կէօնէ զա-բար տախի վէրմէզ իսէ տէ, գայիշտէն, իփէք-տէն, քիւրքտէն վէ լասթիգտէն եավրլմըշ մատ-տէլէրի իզրար էտէր,

Ֆիմեէվի տաֆի' ի թէ'աֆֆիւն 'իլաճլար իչինտէ իլք մէվզը'ը ագ սիւլիւմէն մահիւլի թուրթար։ Պու տաֆի' ի թէ'աֆֆիւն 'իլաճլարրն սուլթանը իսէ տէ, մէմլէքէթիմիզտէ ասիտ ֆէնիքին չէօհրէթինի գազանմամրշ վէ անրն կիպի 'ումումի սուրէթտէ իսթի'մալ օլունմայօր։ Մա'տէնի օլան իչպու թուզ հէր նէվ' հայաթ իչիւն էն գուվվէթլի զէհր տիր։ Իչթէ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, անրն խանէտէ իս-թի'մալը մուխաթարալը տրը։ Լաքին էճզախանէտէ անը պինտէ պիր մահիւլ հալրնա կէթիրմէք վէ խանէնին պալիզ ա'զասրնրն նազարէթ ի էվվելիյէ-սի թահթրնտա հազրրլանմրշ սու իլէ 'իլլէթէ թու-թուլմըշ քիմսէնին էլպիսէսինի, գուլլանտրզը փէչ-քիրլէրինի վէ սա"իրէյի եէյդամագ միւմքին տիր։ Պագթէրիօլօժի թալէպէսի հէր տէրստէն սօնրա էլ-լէրինի պու սու իլէ եէյդարլար։

Ասիտ ֆէնիք, քէսգ էթմիշ օլտրզը չէօհրէթ վէ 'ումումի իսթի'մալրնա բաղմէն, հէմ հագիգի-սինտէն տահա եիւքսէք պիր գրյմէթլէ թաղիր

օլունմըշ տըր, հէմ տէ անըն մահիյէթի եանլըշ անլաշըլմըշ տըր։ Ասիտ ֆէնիք սատէ պիր պագթէրիա մահվ էտիճիսի օլուպ, չիւրիւմիւշ վէ գոգմուշ մատտէլէր իւզէրինտէ ասլա թէ՝սիրի եօգ տըր։ Շու գատար վար քի քէնտինին տահա ֆէնա գոգուսու իչինտէ թէ՝աֆֆիւն էթմիշ մատտէնին գոգուսընը հիսս օլունմազ պիր հալէ կէթիրիր։ Հաթթա պագթէրիա մահվ էտիճի պիր 'իլաճ մագամընտա պիլէ ագ սիւլիմէն իլէ ասլա մուգայէսէ օլունամազ։ Խասթա օտաբընտա 100տէ 5 նիսպէթինտէ համիզ ի ֆէնիքի հավի օլան մահլիւլ գուլանըլապիլիր։ Համիզ ի ֆէնիք զէհրլի տիր, վէ սուլպ հալինտէ վիճուտ ը ինսանիյէ տօգունընճա եարա աչար։ Անըն մահլիւլէրի զայէթ նախօշ գոգուլարը սէպէպիյէ գապիլ ի ի՛թիրազ տըրլար։ Միւթէմէտտին մէմլէքէթլէրտէ ասիտ ֆէնիք բաղպէթտէն տիւշմէյէ պաշլամըշ տըր։ Գարիյունըմըզա ասիտ ֆէնիքի տաֆի՛ ի թէ՝աֆֆիւն պիր 'իլաճ մագամընտա գուլանմագլըղը թավսիյէ էթմէմ։

Պուրաճըգտա գլօրին վէ փօթասիում փրրմանկանաթտան գուվվէթլի տաֆի՛ ի թէ՝աֆֆիւն 'իլաճլար մագամընտա պահա էթմէքլիքտէն սարֆ ը նազար էտէրիմ, զիրա կէրէք քէնտիլէրին նիսպէթլէն պահալը ֆիյ՝աթը վէ կէրէք թաշրալարտա քեաֆի մըգտարտա պուլունմամալարը հասէպիյէ մէմլէքէթիմիզտէ թէ՝ամմիւմ էտէմէզլէր։ Շիմտի սըրա սէյեալ տաֆի՛ ի թէ՝աֆֆիւն 'իլաճլարըն էն ուճուզընը վէ էն միւ՝էսսիրինի նազար ը միւթալա՝այա ալմագլըղա կէլմիշ տիր։

Ալիրէն կէօշ Ֆաշը նէ էրէֆին սէյեալ պիր մախլուԹընըն տաֆի՛ ի թէ՝աֆֆիւն պիր 'իլաճ մագամընտաքի գըյմէթինի թա՝եին էթմէք իւզրէ խայլը թէճրիպլէրը իճրա օլունմըշ տըր։ Ըէսմի բափօրլարտան անլաշըլտըզընա կէօրէ, 100տէ պիր նիսպէթինտէ կէօզ թաշընը հավի մահլիւլ իլէ 'այնի նիսպէթտէ սէօնմէմիշ քիրէճ մախլուԹը կէրէք պոզուլմըշ մատտէլէրին գոգուսընը մահվ էտիճի վէ կէրէք պագթէրիալարը իթլաֆ էտիճի պիր 'իլաճ մագամընտա միւճէրրիպլէրին ըէսմի բափօրթընտա անըն գըյմէթի պէրվէճհ ի աթի թագտիր օլունմըշ տըր։ Պու մախլուԹ պոզուգ մատտէլէրին թէ՝աֆֆիւնաթընը մահվ ու իզալէ էթմէք իչիւն, ինսանընն թէվէրրիւս էթմիշ օլտըղը էն գըյմէթտար վէ ֆի՛իլի 'ամիլ վէ վասթա տըր։ Թէ՝աֆֆիւնի տէֆ՝ էտէն պիր 'իլաճ մագամընտա անըն թէ՝սիրի սէրի՛ վէ թէմէլլի տիր։ Մատտէ պիլիֆի՛րլ զարարսըզ, ուճուզ վէ գօլայ հաղըրլանըը վէ թէ՝աֆֆիւնաթը էն միւքէմմէլ սուրէթտէ տէֆ՝ էտէն 'իլանընն պիլճիւմլէ խավվասընը հա՝իզ տիր։ Քէզալիք անըն տա՝իրէ ի խաթի՛մալը վասի՛ տիր. կէրէք սուլպ մատտէլէր իւզէրինտէ, կէրէքսէ սէյեալէլէր իչինտէ գուլանըլապիլիր։

—.—

ՊՕՂՄԱՃԱ ԷՕՔՍԻԻՐԻԻՔ

Պօղմաճա էօքսիւրիւք հագգընտա նէ գատար ազ տիւչինիւլմիւշ, վէ անըն մէն՝ինէ նէ գատար ազ չալըշըլմըշ օլտըղը 'աճա՝իպ տիր, զիրա հագիգաթ ը հալտէ պօղմաճա էօքսիւրիւք միւհիք պիր 'իլէթ տիր։ Խաթաթիսթիգլէրտէն կէօրիւլտիւյիւ իւզրէ, պօղմաճա էօքսիւրիւքտէն՝ գըզամըգտան էօլէնլէրտէն զիյատէ չօճուգլար էօլիւրլէր։ Զօճուգլըգ խասթալըգլարը տէնիլէն 'իլէթլէր արասընտա պօղմաճա էօքսիւրիւքտէն զիյատէ մուճիպ ի մէվթ օլան 'իլէթ՝ գըզըլ հիւմմա տըր։

Պօղմաճա էօքսիւրիւքտէն թուԹուլմըշ օլան պիր չօճուգ գըզըլ հիւմմատան թուԹուլմըշ պիր չօճուգ կիպի, սա՝իրլէրտէն այրը պուլունմագ կէրէք տիր, վէ պիր վալիտէնին պօղմաճա էօքսիւրիւքտէն թուԹուլմըշ օլան չօճուղընը վափօրլարա եախօտ թրամվայ արապալարընա կէօթիւրիւպ սա՝իր չօճուգլարըն անտէն թուԹուլմալարընա սէպէպիյէթ վէրմէսի չօգ եանլըշ տըր։ Պօղմաճա էօքսիւրիւյիւ օլան պիր չօճուգ մէքթէպէ կէօնտէրիլմէմէլի, վէ անա անճագ պօղմաճա էօքսիւրիւյիւ օլմուշ չօճուգլար իլէ օյնամաղա միւսա՝ատէ էտիլմէլի տիր։

Պու 'իլէթ քեամիլէն եէրլէշտիքտէն սօնրա, անըն պօղմաճա էօքսիւրիւք օլտըղընը թա՝եին էթմէք էքսէրիյա գօլայ տըր, զիրա էօքսիւրիւք արասըրա չիտտէթ քէսպ էտէր վէ էօյլէ օլուր քի, սայքի չօճուղընն նէֆէսի պիւթիւն պիւթիւն քէսիլմէք տէրէճէսինէ կէլիր՝ վէ սօնրա խօրօս կիպի սէս չըգարըր, վէ պու 'ալամէթլէր անըն պօղմաճա էօքսիւրիւք օլտըղընա մուհագգագ նիշանլար տըր։

Պու 'իլէթ պա՝զը հալլերտէ վէ ֆարգլը սէնէլերտէ օլ գատար խաֆիֆ օլուր քի, էն խաֆիֆ օլտըղը սէնէլերտէ չօճուգլարը անտէն պուլաշտըրմագ իխթար օլունմըշ իսէ տէ, խաթէյերէք պու կիպի պիր 'իլէթտէն չօճուղընն թուԹուլմասընա մէյտան վէրմէք, վէ չօճուղը 'իլէթին մուխաթարալարընա տիւչար գըլմագ աղըր պիր չէյ տիր, զիրա 'իլէթին էն խաֆիֆ օլտըղը պիր սէնէտտէ պիլէ չու եա պու քիմսէ իւզէրինտէ տահա չէտիտ վէ մուճիպ ի մէվթ պիլէ օլապիլիր։

Պօղմաճա էօքսիւրիւյիւն թէտավիսի իչիւն եէթմիշտէն զիյատէ 'իլաճլար թավսիյէ էտիլմիշ իսէ տէ, անլէրտէն հիչ պիրիսի չօգ միւ՝էսսիր պու-

լունմամբ տրը։ Լաքին պու տէմէք տէյիլ տիր քի պա'զը 'իլաճլարտան, մէսէլա սօլֆաթօտան վէ պէլատօնտան ֆա'իտէ կէօրիւլմէզ։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր պու 'իլէթտէն չիֆա պուլմազլըգ տահա զիյատէ գավա'իտ սըհհիյէյէ տիգգաթ էթ-մէյէ մէնուբ տրը։

Պօղմաճա էօքսիւրիւյիւ օլան չօճուգ մէքթէպէ կէօնտէրիլմէմէլի, վէ պաչգա չօճուգլար իլէ իխ-թիլաթտա պուլունտրրլմամալը իսէ տէ, էվտէ տախի սագլանրլմամալը տրը։ Թազէ հավատա վէ կիւնէշտէ պուլունմազ էն էյի վասրթա տրը։ Շէհր հավասընը ալմազ հիչ հավա ալմամազտան էյի տիր, ամմա միւմքին իսէ խասթայը քէօյէ կէօնտէրմէք տահա էյի տիր, զիրա օրատա խասթա թօզ վէ տիւման եուրթմազսըզըն պիւթիւն կիւն տիչարտա վազրթ կէչիրէպիլիր։ Հավա ֆուրթունալը օլուպ, խասթա էվտէ գալմազա մէճպուր պուլունտրզը վազրթ չօճուզըն օթուրուպ գալգտըզը վէ օչնա-տըզը օտանըն փէնճէրէլէրի վէ եաթագ օտասընըն փէնճէրէլէրի քեամիլէն աչըգ օլմալը տրը։

Թա'ամը պօլ վէ մուզազզի օլմալը, վէ խաս-թանըն մի'տէսի պիր թա'ամը գապուլ էթմէզսէ, տէրհալ պաչգա պիր թա'ամ, հիչ տէյիլսէ պիր աղ սիւթ վէ էքմէք վէ թէրէ եաղը վէրիլմէլի տիր։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ՏԱԽԻԼԻ ԹԷՊՇԻՐԻ ՊԷՇԱՐԷԹ

3.

Իմտի մագսէտի ճէլիլինի թագտիր էտիպ ու-յան, Էյ Ինճիլի քիլիսէ, 'ալի վէ իլահի նիչան-կեահնա տօղրու նազար էյլէ։ Ույանալըմ պիզ տախի Է՛յ իչտաչլարըմ, քիլիսէնին չօպան, վա'ըզ վէ մուրախխասլարը պիզ հէփսինտէն էվվէլ ույա-նալըմ, պու 'ազիմ, 'ազիզ վէ թաթլը իչի տէր-'իհտէ էտէլիմ. չօգ չէհիտլէրին գան պահալարը իլէ մալ օլմուչ հագգ տա'վայա իքի էլ իլէ սարը-լալըմ։ Փէտէր Ցիսուսու նասրլ, նէ՛ բուհ, նէ՛ մագսէտ նէ՛ ֆէրեատլար իլէ կէօնտէրտի իսէ տիւն-եամըզա, Ցիսուս տախի էօյլէ կէօնտէրիյօր պիզի 'այնի թարլայա, թա'լիմ էթմէյէ, միւզայագլար չէքմէյէ, հագարէթ կէօրմէյէ, լազըմ իսէ գան տէօքմէքլիյէ։ Իսթիրահաթը զաթիյէմիզի կէօզէթ-մէյէլիմ։ Ցովհ. 12, 24—26։ Քիլիսէլէրիմիզին պիւտճէսի միւսա'ատէ էթմէյօր իսէ, նազ ու նէ-զաքէթ կէօզէթմէյէլիմ։ Լազըմ կէլտի իսէ պու իչին վա'ըզլարը էսքի Ահտտա Եղիա միսիլիւ փօսթլար կիյինմիչ տէվրիչանէ կէզիպ վա'զ էթտի-լէր. վէ եէնի Ահտտա Քրիստոսըն էլչիսի տէվէ թիւյիւնտէն օլան պիր էլպիսէ կիյինմիչ, եէմէյի չէքիրկէ վէ եապան պալը օլարագ պէչարէթ ի'լան էտիյօր իտի։ Էկէր Ինճիլին գուվվէթի իւզէրինէ իմանըմզը, տիյարըմզը բուհանի իսլահը հալի իչիւն ճիտտի համիյէթիմիզ, ճանլարըն գըյմէթինի թագտիր վէ անլէրին խէլասընա արզուսզը վէ միւ-քեաֆաթը կէօքտէն պիր կիւն ալաճաղըմզա իւ-միտիմիզ վար իսէ, պու իլահի խըզմէթ ուղրունա ֆէտտա ի ճան էյլէյէլիմ։

Դ. Էկէր ֆա'իտէլի պիր թարզտա չալըշմագ իսթէր իսէք, աթիտէքի պիր գաչ նօգթալարը վէ "ամէլէ ո-ոո-ալարը 'ամիզանէ միւթալա'անըզա հէ-վալէ էտէրիմ։

1. Մահտուտ պիր տա'իրէտէ տէյիլ, տահա կէ-նիչ տա'իրէտէ իլլէյէլիմ։ Միւպէչչիր էվվելլերի սալթ Ինճիլի ճէմա'աթ արասընտա իլլէյօր իտի, պուն-տան պէօյլէ տա'իրէյի թէվսի' էտէրէք Երմէնի, Ռում, Թիւրք գավմարը արասընտա չալըշըն, սալթ քիլիսէլէրտէ տէյիլ, զայր ի բէսմի մահալլէրտէ տէ նուբթալար էթսին։ Ա'մալ. 17. 19. 22։ Զիւնքի (∞) մահտուտ ֆիքր Ինճիլին բուհրնա գարշը տրը, (բ) Ըէսուլլէր ֆուրսաթ պուլտրգճա էօյլէ էթտի-միլէր։ (գ) Ինճիլի ճէմա'աթմըզ եէմիչլէր, պըգ-մըշլար, եալամա օլմուշլար, էօթէտէ տիկէր ճէ-մա'աթլար աճ տրբլար։ (դ) Միւնթէխապլար սալթ Ինճիլի ճէմա'աթտան տրը, իմտի մութլագա պուն-լարը իսլահ էթմէտիքճէ ախէրէ պագմամալը կիպի թէսավվուրլար փէք եանլըշ տրը։ (ե) Պու տահա ֆա'իտէլի տահա ղայրէթլի պիր ուսուլ տրը, վէ սիյասի կիւճլիւքլէրի եօգ տրը։

2. Ագչէճէ օլան մու'ավէնէթին նիզամի օլմասը իչիւն (∞) Մի պէչչիր օլ տա'իրէնին քիլիսէլէրինին դուրասը իլէ ինթիխապ օլունմալը։ (բ) Հէփ քի-լիսէլէրտէն մու'այեէն պիր մէպլազ թահտիտ օ-լունմալը։ (գ) Պունլարը թանզիմ էթմէք իչիւն պիր զամիսիօն թա'եին օլունմալը, վէ պու զամ-սիօն տա"իրէ քիլիսէլէրիմիզին էքսէրիյէթի արասը իլէ ինթիխապ օլունմալը տրը քի հէփսի իչթի-բաքը հիսս վէ մէրագտա պուլունսունլար։

3. Պաչգա ուսուլլարտա օլապիլիր իսէ տէ, միւպէչչիր խուսուսընտա չու ուսուլը թէճրիպէ էտէլիմ, եա'նի պիր միւպէչչիր թա'եին էտիպ ա-նա այրը մա'աչ թախսիս իլէ անճագ պիր մի-պէչչիր կէզտիրէճէյիմիզ եէրտէ, քիլիսէլէրիմիզին պիւթիւն չօպանլարընը պէչարէթ իչինէ թախսիս էտէլիմ։ Հէր քիլիսէնին չօպան եա վա'ըզը պիրէր այ, լազըմ իսէ իքիչեր իքիչեր օլարագ պիրէր այ տօլաչսընլար։ Պու ուսուլըն 'ամէլի մէնֆա'աթ ու սուհուլէթի չու տրը քի, (∞) Հէր քիլիսէ պէչարէթ

քէնտինէ պօրճ օլտրզընը ամէլի սուրէթտէ անլար. չիմտի ունուԹմըշ կիպի իզ։ (Բ) Հէր քիլիսէ տա՛իմա մէրագտա օլուր, տիրի գալը։ (Գ) Հէր քիլիսէնին պու իշտէ հիսսէսի օլմուշ օլուր, նիճէ քի օլմալը տըր։ (Դ) Փարա Թահսիլի իչիւն օլան կիւճլիքլէր գալգմըշ օլուր. չիւնքի այրըճա փարա իչիւն միւրաճա՛աթա՛լիւզում գալմազ, վա՛ըզընմա 'աչընը զաթէն ճէմա՛աթը վերիյոր. անճագ հէր քիլիսէ գուտրէթինէ կէօրէ եօլ մէսարիֆինի վերէճէք տիր։ (Է) Պէօյէլիքլէ պիր միւպէչչիր պիր չէշիտ ուսուլ եէրինէ միւԹենէվվի՝ ուսուլլար իլէ իչլեյէճէք տիր։ (Զ) Քիլիսէլէր պունունլէ տահա՛սըզը իրԹիպաթտա պուլունընպ եէքտիկէրինտէն խապէրտար օլաճագ տըր։ (Է) Վա՛ըզլար իչիւն տախի էյի օլաճագ քի, Թազէլենէճէքլէր։ Եէնի հալլեր կէօրէրէք ֆիքր իման վէ արզուլարը Թէչվիգ օլունաճագ։ Կիւճլիյիւն պէօյիւյիւ երինէ վա՛ըզլար իւզերինէ տիւշէճէք իսէ տէ, զաննըմճա անլէր չօգ խօշնուտիյէԹլէ պու զահմէԹի չէքէճէքլէր։

Պու տէվրի ԹէրԹիպ էտէն վէ պունա տա՛իր տիւշիւնէն իտարէ մէճլիսի գումիսիօն եա տա միուԹիւն մէճլիսի օլաճագ։

Թէքլիֆ օլունանպու ուսուլը պա՛զը Թա՛տիլաթ իլէ Մէրքէզի ԻԹԹիհատ գապուլ էԹմիշ տիր։

ՊէշարէԹին ինԹիզարընա տա՛իմի տու՛ախան իշտաչընը։

Սիմ Հաճի քէօյ 1910 Նոյ. ԱՒԵՏԻՍ Ս. ՑԱՐԱԳՃԵԱՆ

ՑՕՆ

ԹԻՒՐՔՃԷ «ԱՒԵՏԱԲԵՐ»ԻՆ ԹԱ՛ԹԻԼԻ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ԳԱՐԻԼԷՐԻՄԻԶԻՆ ԷՖԷՔԵԱՐԼԱՐԸ

Ա-եաաքէրին միւ"էյլիֆի սէնէ ի հաղբրէնին 45ՆԷ ի նօմէրօ Ա-եաաքէրինտէ, «Էրմէնի իւլ հուրուֆ Թիւրքճէ Ա-եաաքէր, Մուհիմմ պիր ատըմ» սէրնամէլի պէնտէ, Թիւրքճէ Ա-եաաքէրին Թա՛Թիլ էտիլմէսի հազգընտա քէնտի էֆքեարընը պէյան էԹմիշ իտի։ Օրատա ղիքր օլունտըզը իւզրէ, պու զարար մէ"մուլին զայրի վէ պիրտէն պիրէ օլտու։ Օ ճիհէթլէ ապօնէլէրիմիզտէն չօգլարը քէնտի Թէվէճճիւհէրինի պէյան էԹմէք իւզրէ, քէնտիլէրէ ֆուրսաթ վէրիլմէտիյի վէ էֆքեարլարընը սօրուլմատըզը հազգընտա եազմագտա տըրլար։ Թիւրքճէ Ա-եաաքէր հազգընտա տօսթլարը վէ պիր չօգ ապօնէլէրիմիզին չիֆահէն եա Թահրիրէն իպրազ էԹիքլէրի հիւսնի Թէվէճճիւհտէն միւԹէչէքքիր իզ։ Հէյ՛էԹ ի Նաչիրէնին գարարը օլմուշ պիԹմիշ պիր վագը՛ա տըր։ Պիզիմ տախի անճագ իքի նօմէրօ Ա-եաաքէր չըգարմաղա ֆուրսաթըմըզ օլտրզընտան՝ օ խուսուստա կէօնտէրիլէն պէնտլէրտէն անճագ պիր գաչընը իճմալէն գօյաճագ, վէ պէօյլէճէ ապօնէլէրիմիզին անճագ պա՛զըլարընա պէյանը Թէվէճճիւհ էԹմէք իւզրէ պիր ֆուրսաթ վէրէպիլէճէյիզ։

Ֆ. Մուգատտէս ՇիրքէԹինին Գայսէրի աճէնԹի ՆազարէԹ էֆ. Մոսթիչեան պիր «Աչրդ ՄէքԹուպ»տա աթիտէքի խուսուսլարը զիքր էտիյոր. (1) Եէրլի 'ունսուրը քէսգի լիյագաթ էտիպ էհէմմ իշլերին պաչընա կէչմէսինէ արզուքէչ իսէ տէ, Թիւրքճէ Ա-եաաքէրին գափանմասընը խօշ սայմայոր, չիւնքի էրմէնի իւլ հուրուֆ Թիւրքճէ օլարադ սալԹ Ա-եաաքէր վէ Ճէրէյէ է Շարքէյէ պուլունուպ՝ Բահնէ-մայա տախի մէյտան պուլունապիլիր իտի տէյիւ տիւշիւնիյոր. (2) Էրմէնիճէ լիսանտա նէչը օլունան սա՛իր զաղէԹալար վար իքէն Էրմէնիճէ Ա-եաաքէրէ լիւզում վար իսէ, Թիւրքճէ իչիւն տէ լիւզում օլտուղընը, վէ Բահնէ-մա տախի գա՛իտէլի պիր զաղէԹա օլապիլիր իսէ տէ, Ա-եաաքէր իլէ 'այնի օլամայրպ հէր մէյվէնին պիր Թատը օլտրզընը զիքր էտիյոր։ (3) Պա՛զըլարընը Թիւրքճէ Ա-եաաքէրին լիսանընընը եիւքսէքլիյինի Թէնգիտ էԹտիքլէրինի, ամմա պունընը տա ՔիԹապը Մուգատտէսին Թէրճիւմէսինտէ օլտուղը կիպի, գապիլ ի իսլահ օլտրզընը պա՛զրլարընտա կէօնտէրտիքլէրի պէնտլէրինին նէչը օլունմատըզը սէպէպտէն Ա-եաաքէրէ կիւճէնմէլէրինին տօզրու օլմատըզընը եազրյոր։ ՓրօԹէսԹանլըզընը լա՛իգ պիր օրկանը օլմասը մէս"էլէսինէ կէլինճէ, Ա-եաաքէրին ԹուԹտըզը մէսլէքի Թահսին էտիպ՝ ՓրօԹէսԹանլըզընը էսասի հազիգաթլարընա սատրգ գալարագ՝ պիւԹիւն միլլէԹ սէօյլէմէսինի, պիր ֆըրգատան իսէ հէփ միլլէԹտաչլարըմըզտան սէվիլմէսինի միւնասիպ սայրյոր։ Վէ միսալ հալինտէ ճիտտէն ՓրօԹէսԹան օլուպ եինէ տէ պիւԹիւն էրմէնի միլլէԹինտէն սէվիլէն չօպանլար իլէ սա՛իր զաթլարընը հիւսն ի թէ՝սիրինի զիքր էտիյոր։ (4) Մուգատտէրին հէր չէյտէն խայր չըգարընը իտիյինէ ինանմալը իսէք տէ, 'ազլըմըզը գուլլանմալը իտիյիմիզին, վէ պէօյլէ պիր Թէչէպիւստէ հէփ քիլիսէլէրիմիզին ահվալ վէ ըէյլերինի հիսապա ալմալը իտիյիմիզին լիւզումընը տէրմիյան էտիյոր։

Գարիլէրիմիզտէն պիր տիկէրի «Ցուսակ» նամը միւԹէ՛արը ԹահԹընտա եազտըզը պիր պէնտէ աթիտէքի խուսուսլարը զիքր էտիյոր. (1) Ա-եաաքէրին նէչը օլունմամասընա քեաֆի պիր սէպէպ եօգ տըր։ (2) Եէնի զաղէԹայը Կիլիկիա ԻԹԹիհատը քէնտի ԹահԹը հիմայէսինէ ալտըզը սէպէպտէն տիկէր ԻԹԹիհատալա-

բրն պու պապտէ օլան հագդընը տիւշիւնմէյօր։ Բահնի-մա սալթ Կիլիկիա իթթիհատընա՞ մը եօգ իսէ պիւթիւն Փրօթէսթանլարա մը պիր օրէն օլաճագ։ Կիլիկիա Իթթիհատը տիկէր Իթթիհատ վէ քիլիսէլերին պու պապտէ օլան էգքեարընը վէ բէյնի ալմայարագ տօղրու էտիյո՞ր մը։ (3) Բահնի-մանընն Ա-եպոքէբին եէրինի թուրթուլ թուրթայաճաղը մա'լիւմ օլմագ իւզրէ Ա-եպոքէբ հիչ օլմազսա պիր սէնէ տահա Բահնի-մա իլէ նէյր օլունմալը իտի։ (4) Բահնի-մա մատտի միւշքիլաթլարա կէօյիւս կէրէպիլէճէ՞ք մի, եօգ իսէ Բի-բրն կիպի պիր դաչ սէնէտէն թա'թիլէ մէճպո՞ւր մը օլաճագ։ Օլ վագթ պիզէ Ա-եպոքէբ ի զայպ էթտիրտիյի իչիւն ախլագի սուրէթտէ մէս՞ուլ օլաճագ տբր։ Ա-եպոքէբ հալը հազբրտաքի միւշթէրիլէրի իլէ մալիյէճէ տարլըգ չէքիյօր իսէ Բահնի-մա չէքմէյէճէ՞ք մի։ Կիլիկիա Իթթիհատը պիր մու'ավէնէթ ի նագտիյէ էտէճէ՞ք մի։ (5) Բահնի-մանընն միւ"էլիֆի չէնտ սէնէ ադտէմ Ա-եպոքէբին միւ"էլիֆի իքէն քէնտինին չիմտի էթտիյի թէշէպպիւսիւ էտէնլէրէ վէրտիյի նասիհաթը ունուԹմո՞ւշ մը։ Ա-եպոքէբ պագը գալարագ հիչ օլմազսա թիւրքճէ եէվմիյէ պիր ղազէթա նէյը էթսէ, էփէյի պէօյիւք պիր իհթիյաճա խըզմէթ էթմիչ օլաճագ իտի։ Պիր պաչդա իտարէնին միւսթահսէն պիր սուրէթտէ էթտիյի պիր իչի ալմագ, եէնի վէ իհթիյաճա տահա զիյատէ էլ վէրիչլի պիր չէյէ թէչէպպիւս էթմէքտէն էվլա տէյիլ տիր։ Վէ խիւլասա էտէրէք տէյօր քի (ա) Ա-եպոքէբին նէյը օլունմամասընա քեաֆի պիր սէպէպ եօգ։ (բ) Կիլիկիա Իթթիհատընը պէօյէ պիր ղազէթայը տուրտուրըպ եէնիտէն այրը պաչընա օլարագ պիր ղազէթա չըգարմասը միւնասիպ պիր իշ տէյիլ տիր։ (գ) Փրօթ. քիլիսէլերին պին պիր իհթիյաճլարը մէյտանտա տուրուր իքէն, օնլարը պրագըպ Պօրտ Շիրքէթինին մու'ավէնէթ ի սէխավէթքեարանէսիյէ նէյը էտիլէն պիր ղազէթայը գափաթմագ, վէ քիլիսէլերէ եէնի պիր մէսարիֆ գափուսը աչմագ իչիւն վագրթ տահա էրքէն տիր։

Ինգարէտէն Կարապետ էֆ. Պ. Սվաճեանընն եազտըղընը խիւլասասը չունտան 'իպարէթ տիր։ (1) 55 սէնէտէն պէրու 'ազիմ խըզմէթլէր կէօրմիւշ օլան Ա-եպոքէբին գափանմասընա էսպապը միւպրէմէ կէօրմէյօրըզ։ 'Ամէպա պու Բահնի-մայա միւշթէրի հազբրլամագ իչիւ՞ն մի։ Բահնի-մա քէնտի միւշթէրիսինի լիյագաթբյա հազբրլամասը տօղրու տբր։ Ա-եպոքէբին միւշթէրիլէրինի օնա վէրմէք իչիւն ղազէթայը թա'թիլ էթմէք տօղրու տէյիլ։ Պրագ քի հէր հանկի եէնի պիր ղազէթայը անճագ պէյէնէն ալբր։ (2) Արզու էտիլիյօր քի Թիւրքճէ Ա-եպոքէբրի օգուտյանլար միւմքին իսէ էրմէնիճէյի օգուսունլար. ամմա Անատօլունընն պիր չօգ քէօյ վէ գասապալարը իչիւն պու միւմքին տէյիլ։ Թիւրքճէ Ա-եպոքէբրին խըզմէթի պէօյիւք տիր։ (3) Պէօյլէ պիր ատըմընն ալընմասը Բահնի-մանընն Ա-եպոքէբրին եէրինի թուրթաճաղը պիր դաչ սէնէ սընանըլտբգտան սօնրա տօղրու օլուր իտի։ Եինէ տէ Ա-եպոքէբրին հէր ապոնէսինին Բահնի-մայա ապոնէ օլաճաղը մէ՞մուլ տէյիլ տիր։ (4) Նէյրիյաթ Գօմիսիօնընընն գարարը գաթ'ի իսէ էլպէթթէ անա պիր չէյ տէյէմէզիզ։ Ամմա 'ումումընն մէնգա'աթը վէ Քրիստոսընն մէլէքիւթիւնիւն ֆա'իտէսի նօգթա ի նազարընտան Ա-եպոքէբրին ապոնէլէրինին տէ էֆքեարը սիւ"ալ էտիլսէ, միւնասիպ օլուր իտի։ (5) Ա-եպոքէբրին 35 սէնէտէն պէրու օգույանը օլտըղըմտան անընն իչինի վէ ֆա'իտէսինի վէ խուսուսա չու սօն սէնէլէրտէքի թէգատտիւմիւնիւ թագտիր էթմէմէք էտէմէմ։

Ռուբէն էֆ. Մանուկեան Վառնատան պիր մէքթուպ եազըպ Ա-եպոքէբրին խըզմէթինի թագտիր էտիյօր, վէ անընն պէօյէ պիրտէն պիրէ գափանմասընտան տօլայը պէյանը թէ'էսսիֆ էտիյօր։

ՄԻԻՀԹԷՐԷՄ ԱՃԷՆԹԱԼԱՐԱ ՎԷ ԳԱՐԻՑՈՒՆ Ը ՔԻՐԱՄԱ

Սէնէնին խիթամը վէ Թիւրքճէ Ա-եպոքէբին նէյրինին թա'թիլ էտիլէճէյի միւնասէպէթլէ Թիւրքճէ Ա-եպոքէբ գարիյունը քիրամընտան էրմէնիճէ անլայանլարընընն հէվփիսինին էրմէնիճէ Ա-եպոքէբէ ապոնէ եազըմալարը լիւզումընա խասսէթէն նազար ը տիգգաթ ճէլպ ու տա'վէթ էտէրիզ։ Ղազէթամըզը մէսլէք վէ միւնտէրիճաթընա տա"իր պու նուսխէ իլէ կէօնտէրտիյիմիզ Ցայոքէբ (պէյաննամէ)տէ մուֆասսալ մա'լիւմաթ վէրիլմիշ տիր։, Աճէնթալարըմըզտան խասսէթէն ըէճա էտէրիզ քի պու պէյաննամէլերի էհալիյէ թէվզի' ու իզահ էյլէսինլէր։

Իկնոբ. Սէնէ պաչընընն թէգարրիւպի հասէպիյլէ կէնճլէրէ, Գըզլարա վէ Զէվճէյնէ Հէտիյէ քիթապլարընընն միւթալա'սընը խասսէթէն թավսիյէ էտէրիզ։ Ֆիյ'աթլարը տախի հէր քէսէյէ ույդուն տբր։ Կէնճլէրէ Հէտիյէ 6, Գըզլարա վէ Զէվճէյնէ Հէտիյէ քիթապլարը 4էր վէ իւչիւ պիրլիքաէ 'ատի միւճէլլէտի 10, ա'լա միւճէլլէտի 12 ղրտբր։ Ֆուրսաթտան իսթիֆատէ էտինիզ։ Էն ա'լա հէտիյէլիք քիթապ տբր։

ՅՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—.—

Մէպ'ուռոնէն Յունէ- պէվրէուէնէն 12նէ ֆէրիմա'ը. Նոյ. 7 էվվէլա Պոչո էֆ. սէնայի' վէ թիճարէթ օտալարընընէ էհէմմիյէթինտէն մէ"մուրիյնի միլքիյէնին պու խուսուսատաքի էհէմմիյէթսիզլիյինտէն, թասհիհի սինն մու'ամէլաթընտա, վէ ախզը 'ասքէրտէքի ինթիզամսըզլըգտան վէ պա'զը եէրլէրտէ ախզը 'ասքէրին ախզը ադչէ չէքլինէ կէլտիյինտէն պահս էթտի։ Գապինէնին Ռումէլիտէ իտարէ ի 'էօրֆիյէյի վէ չէթէլէր գանունընը գալտըրմասընը գապինէ աղզընտան «Պէն չիմտիյէ գատար նէ եափտըմսա եափտըմ, պէնի 'աֆվ էտին» մա'նասընա թէֆսիր էթտի, վէ տէտի քի «Գապինէ քէնտի քէնտինի 'աֆվ էտէճէյինէ պիր 'աֆվը 'ումումի իլէ մահպուսլարը գուրթարսա, վէ մէս"ուլիյէթի գապուլ էյլէսէ, տահա էյի հարէքէթ էտէր իտի։» Պոչո էֆէնտի հուգուգը իճթիմա'իյէտէն պահս էտէրէք, «Հաթթա Գըպթիլէր պիլէ հուգուգը իճթիմա'իյէ իսթէրլէրսէ, օնլարատա վէրմէլի...» տէտի։ Պոչո էֆ. պոյգոթաժտան պահս աչտը։ Ռումթէպա'ա ի 'Օսմանիյէյէտէ պոյգոթաժըն թէչմիլ էտիլտիյինի 'Օսմանը թիճարընը պիր մէճիտիյէ վէրէրէք պոյգոթաժ հէյ"էթինտէն 'Օսմանլըլըզընա տա"իր չէհատէթնամէ ալտըզընը սէօյլէտի։ Պիր հիւքիւմէթ իչինտէ իքի նուֆուս իտարէսի՞ մի պուլունտըզընը սորտու։ Մէպ'ուսլարտան պիր գաչը «Անը միլէթ եափյոր,» տէյիւ հայգըրտըլար։ Պոչո էֆ. իսէ պունտան տոլայը Ի. վէ Թ. ճէմ'իյէթինի իթհամ էթտի։ Պունուն իւզէրինէ մէճլիստէ պիր կիւրիւլթիւ տիր գօփտու։ Սատրա'զամ վէ Տախիլիյէ նազըրը Պոչո էֆէնտիյէ պա'զը սէօզլէր սէօյլէտիլէր, միւմահիլէյհ տախի անլէրէ մուգապէլէտէ պուլունտու։ — Պա'տէհու Վլախօֆ էֆ. սէօզէ պաչլատը։ Էհալիյի հիւքիւմէթէ ըսընտըրմագ լիւզումընտան, տէրին իճթիմա'ի վէ իգթիսատի իսլահաթ իճրասընտան, արազի մէս"էլէսինտէն պահս էթտի, վէ տէտի քի «Իթթիհատը 'անասըր վէ 'անասըրը մուխթէլիֆէ արասընտա բապրթա թէվսի'ի հուգուգլէ գապկլ օլապիլիր։ Ավսթրիատա պունէն էմսալընը կէօրտիւք։ Օրատա մուխթէլիֆ 'ունսուրլար արասընտա չէտիտ միւսատէմէլէր իխթիլաֆլար վագը' օլմուշ տըր։ Անճագ սրրասընա կէօրէ, հիւքիւմէթ կէրէք ինթիխապաթ գանունընը թէվսի' վէ կէրէք 'անասըրը մուխթէլիֆէնինն հուգուգը իճթիմա'իյէսինի թաստիգ իլէ պու տէրտէ չարէսազ օլմուշ տըր։ Իճթիմա'ի տէրալէրէ տէվայը գավա'իտի իճթիմա'իյէի հազըրէտէ արամալը տըր։ Դայրի սուրէթտէ արանան չարէլէրին միւսմիր օլմատըզընը, պէլքի 'անասըր արասընտաքի իխթիլաֆը թէչտիտ էթտիյինի Ավսթրիա պիզէ կէօսթէրմիշ տիր։» — Վարդգէս էֆէնտի «Հէր 'ունսուրա 'Օսմանը նամընը քէնտի նամը գատար սէվտիրմէլի,» սէօզիւնիւ իտարէ ի հիւքիւմէթ իչիւն էսաս մագամընտա տէրմիյան էյլէտի։ Մուհաճիրիյն մէս"էլէսինտէ Պօանա վէ Հէրսէքտէն կէլէն վէ եախօտ կէթիրիլէն մուհաճիրլէր իչիւն Ռումէլիտէ արազի սաթըն ալընտըզը, վէ պունլարա վէրիլտիյի կիպի, 'Ապտիւլ Համիտին զուլմընտան վաթանընը պրագզպ կիթմիշ, վէ տէվրի մէչրուութիյէթտէ կէլմիշ օլան էրմէնիլէրէ հագգլարը վէրիլմէսէ պիլէ, հիչ օլմազսա պունլարը տա մուհաճիր կիպի թէլագզը էտէրէք մուհաճիրլէրին հիմայէ էտիլտիյի կիպի պունլարընտա հիմայէ էտիլմէսինի սէօյլէտի։ — Լուութֆի Ֆիքրի պէյ գապինէյի իքի սըֆէթի քեաչիֆէ իլէ թավսիֆ էթտի. (1) Գաթ'իյէն իչէ գապիլիյէթի օլմամագ, 'աճիզ վէ 'աճէմի պուլունմագ, վէ (2) պիլա ֆիթրուր մէչրուութիյէթի, էն 'ատի վէսիլէլէրէ մէմլէքէթին գավանիյինինի վէ հաթթա Գանունը էսասիյի չինէմէք։ Միւմահիլէյհ պիւթիւն թէնզիմաթը պու սըֆէթլէրի իզահ ու իսպաթա հասը էթտի։ Սա"իր պիր թագզմ մէպ'ուսլար տախինուութգլար իրատ էթտիքտէն սոնրա, Սատրա'զամ փաչա պունլարընն հէփիսինէ միւճմիլէն ճէվապ վէրմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ թիճարէթին տուրզունլըզընը իտտի'ա էտէնլէրէ 1320տէ վարիտաթը բուսուսմիյէ 2,230,000 լիրա օլտըզը հալտէ 326 սէնէսինին նըսֆը էվվէլի վարիտաթընընն 1,590,000 լիրայա պալիզ օլտըզընը կէօսթէրմիշ տիր։ Գապինէնին Ի. վէ Թ. ճէմ'իյէթինին էմրինէ թէվֆիգէն հարէքէթ էթտիյի իտտի'ասընը ճէրհ էթմիշ տիր։ 'Իրագ, Եէմէն, Հավրան իսլահաթ վէ վուգու'աթընտան պահալէ, պունլարընն սէմէրաթը աթիյէն իսթիհսալ օլունաճաղընը սէօյլէտի։ Նաֆի'ատա Նաֆի'ա նազարէթինին հազըրլամըզ օլտըգլարը հաֆրու իմլա հիսապլարընա գատար իճրա'աթը կէօսթէրտի։ Սատրա'զամ փաչա մուհաճիրէթ, արազի մէս"էլէլէրինտէն, Զէսթըր փրօժէսինտէն, իսթիգրազատան, Պանգը 'Օսմանինին Թրօզօրէրի մէս"էլէսինտէն վէ սիյասիյաթը խարիճիյէտէն վէ Կիրիտ մէս"էլէսինտէն պահս էթմիշ վէ նուութգը 3—4 սա'աթ գատար սիւրմիւշ տիր։ — 14նէ- ֆէրիմա' Նոյ. 10. Պու իճթիմա'ատա Ի. վէ Թ. ճէմ'իյէթի ըէ-

՝իսի Խալիլ պէյ ուղուն պիր նութգ իրատ էտէրէք ճէմ՝իյէթի միւտաֆա՝ա էթմիշ, Ի. վէ Թ. ճէմ՝իյէթինին պիր քիւթլէ ի միւթթէհիտ թէշքիլինէ սարքը մէսա՝ի էյլէտիյինի, վէ 200—300 մէքթէպ աշտրդընը, վէ պուրատա 5—10,000 էվլատը վաթանը մէճճանէն թահսիլ էթիրտիյինի իզահ էթտի։ Խալիլ պէյ Նիհայէթտէ վէրտիյի թագրիրին բէյէ գոնուլմասընը սէոյլէտի. հիւքիւմէթին իզահաթընը ֆըրդա նամընա քեաֆի կէօրտիւ։ Թագրիրի իզահաթըն քեաֆի կէօրիւլէրէք բուզնամէի միւզաքէրաթա կէշիլմէսի եօլընտա իտի։ Պիր կիւրիւլթիւ տիր գօփտու։ Մուխալիֆլէրին կիւրիւլթիւսիւ վէ Սատրա՝զամ փաշանըն քիւրսիյէ կէլէրէք թա՝եինի էսասի իլէ բէյ թալէպի իզէրինէ պու սուրէթտէ բէյէ միւրաճա՝աթ էտիլտի, 63 բէյէ գարշը 123 բէյ իլէ գապինէյէ պէյանը իւմու իթիմատ էտիլտի։ Բիվայէթէ նազարէն էքսէրիյէթ պա՝զը չէրա՝իթ իլէ գապինէ լէյհինտէ բէյ վէրմիշ, վէ պայրամ էրթէսի գապինէտէ պա՝զը թա՝տիլաթ իճրասը մուգարրէր պուլունմըշ տըր։

Մէ-ԲԵՆԵՎԷ՝Ե. Սիւրիա վալիլիյինէ մահքէմէ ի թէմեղ ա՝զասընտան Ալի Ղալիպ պէյ թա՝եին էտիլմիշ տիր։ — Դեկտեմբեր 11ատ Սիւէյտէտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի, «Տիւրզիլէր Գարիէ չէհրինէ հիւճում էտէրէք չէհրին թէքմիլ էհալիսինի գաթլ էթմիշլէր տիր։ Օրտու Տիւրզիլէրին թէ՝տիպի իչիւն մէզքիւր չէհրիւզէրինէ եիւրիւմիւշ տիր։ Տիւն Քէրէք ճիվաբընտա վուգու՝ պուլան միւսատէմէ փէք գանը օլմուշ տըր։ Թէքմիլ օվա Տիւրզիլէրին նա՝չարը իլէ տօլմուշ օլուպ, պունլարըն իչինտէ պա՝զը բէ՝իսլէր տախի պուլունմըշ տըր։ Սօն 3 կիւն զարֆընտա ՝ասքէրտէն 100 թէլէֆ վէ մէճբուհ վար տըր, Տիւն սապահ օրտու Գարիէյէ վասլ օլմուշ տըր։ —Հավրանտա Քէրէք վէ էթրաֆընա Ալապլար թէճավուզ էտէրէք, Մարէպա նամ Խրիսթիյան քէօյիւնիւ եաղմա էթմիշլէր տիր։ Օրայա ՝ասքէր կէօնտէրիլմիշ տիր։ Թէլէկրաֆ թէլլերի քէսիլմիշ օլտրդընտան, բէսմի վէ թաֆսիլի մա՝լիւմաթ եօք։ Սամի փաշանըն զայրէթիյէ Մա՝ան իլէ Տէրէ արասընտա գաթարլարըն սէյր ու սէֆէրի տէրտէսթ ի թէ՝մին օլտրդը վէ Քէրէք իւզէրինէ ՝ասքէր սէվգ օլունմագտա պուլունտրդը իսթիխպարաթ գալէմինտէն թէ՝մին օլունմըշ տըր։ Ալապլար Գաթրանա սթասիոնընը քեամիլէն վէ եօլճը վակոնլարընը տա գըսմէն եաղմըշլար տըր։ Խաթթըն Գաթրանա վէ Մէնզիլէ թարաֆլարընը Ալապլար թէմամէն ինաթա էթիքլէրինտէն Մէտինէտէն կէլէն թրէնլէր Ուսմանտա տուրմայա մէճպուր օլույօրլար։ — Կիրիտ մէճլիսինին Եունան գրաղը նամընա քիւշատընտան տօլայը Պապ ը Ալիճէ կէօնտէրիլէն նօթայա ճէվապէն, մէզքիւր հարէքէթ հիչ հիւքմիւնտէ օլտրդընը վէ հաքիմիյէթ ի Օսմանիյէ մուհաֆազա էտիլտիյինի համի տէվլէթլէր կէրէք Պապ ը Ալիյէ վէ կէրէք Կիրիտ հիւքիւմէթինէ թէպլիղ էթմիշլէր տիր։ —Ճէզայիր ի Պահրը Սէֆիտ վալիլիյինէ Կիւմիւշխանէ մութասարրըֆը Իպրահիմ Սուսա պէյ վէ Կիւմիւշխանէ մութասարրըֆլըզընա տախի Միհրան Զօհրապ էֆէնտի թա՝եին գելընմըշ տըր։ —Զանթը ըրմաղը սուլընը Գայսէրի օվասընա ճէրէյան էթիրմէք թէշէպպիսիւ գատիմի հագդընտա թէտգիգաթտա պուլունմագ իւզրէ, Մութասարրըֆ Մու՝ամմէր պէյին Նաֆի՝ա նազարէթինտէն 600 լիրա թախսիսաթ ախզընա մուվաֆֆագ օլտրդը իսթիխպար օլունմըշ տըր։ —Ժէն թէ-բէ պիլա միւտտէթ թա՝թիլ էտիլմիշ տիր։ Մէզքիւր զազէթանըն եէրինէ Լ՝Օրիան իսմինտէ պիր զազէթա նէշրինէ պաշլանմըշ տըր։ —Փազար էրթէսի կիւնիւ Գուրպան Պայրամը միւնասէպէթիյլէ բէսմի մու՝այէտէ Տօլմա պաղչէ սէրայը շէվքէթ իհթիվասընտա իճրա օլունմըշ տըր։ Թախթ ը հիւմայունընն սաղ թարաֆընտա շահզատէլէր, սօլ թարաֆընտա վիւքէլա վէ արգասընտա մապէյն էրքեան ը վիւզէրա վէ իւմէրա ի ՝ասքէրիյէ պուլունմագտա իտի։ Հէյ՝էթ ի վիւքէլա, ա՝եան վէ մէպ՝ուսան մէճլիսլէրի բէ՝իսլէրի իլէ ա՝զալարը վէ միլել ի մուխթէլիֆէ բու՝էսասը սըրասըրլէ բասիմէ ի մու՝այէտէյի իճա էյլէմիշլէր տիր։ —Պու հաֆթա տախի գօլէրատան կիւնտէ 8-10 քիշի թութուլուպ 5-10 քիշի վէֆաթ էթմիշ տիր։ Շիմտիյէ գատար գօլէրայա 926 քիշի թութուլուպ, պունլարտան 529ը վէֆաթ էթմիշ տիր։ —Սէլա նիքտէն կէլէն խապէրէ կէօրէ, օրատա 20 քիշի չիւպհէլի խասթալըղա թութուլմըշ օլուպ, պունլարտան 8ինին գօլէրա օլտրդը թէհադգուդ էթմիշ տիր։ Էտիրնէտէ, Իզմիրտէ վէ սա՝իր եէրլէրտէ տախի գօլէրատան միւսապ վէ վուգու՝աթ օլմագտա տըր։

ԻՆ. ՃԷՄ. Փազար էրթէսի կիւնիւ Ազգապետ էֆ. պայրամ թէպրիքի իչիւն սէրայը հիւմայունա վէ սօնրա տա վիւքէլայա վիզիթա վէրմիշ տիր։— Իքի այտան պէրու քիլիսէսի իչիւն Ի՝անէ ճէմ՝էթմէք իւզրէ, Ալմանիա վէ Իսվիչէրայա կիթմիշ վէ էփէյի տէ մուվաֆֆագ օլմուշ օլան Իզմիր վա՝ըզը Պատ. Յարութիւն Գառնիկեան, Վեր. Ա. Շմաւոնեան վէ Մատամ Շմաւոնեան բէֆագաթըյա Ճիմ՝ա էրթէսի կիւնիւ մահալ ը մէ՝մուրիյէթինէ ՝աղիմէթ էթմիշ տիր։ Պու զիյարէթ

միւնասէպէթիյէ Վեր. Ա. Շմաւեան իւչ բէսմի նշան իճրա էթմիշ տիր։ Նամզէտլէնէն էֆէնտիր Պոտուրեան Անդրանիկ վէ Գրիգոր, վէ Շէքէրճեան Յեսու, հանըմ գըզլար իսէ՝ Յովհաննեան Սիրանոյշ, Շէքէրճեան Հրանոյշ վէ Պոտուրեան Մարինէ։ — Պիր Ինկիլիզ զաղէթասընտա միւթէվէֆֆա Վեր. Թովմաս Պոյաճեանընն քէրիմէսի Օր. Զապէլ Պոյաճեանընն քէնտի ասարը եէտի մէհարէթի օլան բէսմէրինտէն թէրթիպ էթտիյի պիր բէսմ սէրկիսի հազրընտա վէք սիթայիշքեարանէ եազըլմադտա տըր։ Օր. Զապէլ «Եսթեր» նամպիր էսէրինտէ էրմէնի 'էօմրիւնէ տա՞իր կէնիշճէ եազմըշ վէ պէօյլէճէ պիր էհլի գալէմ օլտըղընը տախի իսպաթ էթմիշ տիր։ — Շէհրիմիզ Ամէրիգան գօնսօլոսը Մր. Օզմէն ազ տէվամ էտէն պիր խասթալըգտան սօնրա վէֆաթ էտիպ Փազար կիւնիւ Հայտար Փաշատա վազը՝ Ինկ. մէզարիսթանընա տէֆն օլունտը։

Էրմ. ճէմ. կէչէն Ճիւմ'ա Ազգ. Ժողով պա'զը մու'ամէլաթը իպթիտա՞իյէտէն սօնրա բուզնամէ ի միւզաքէրաթը իքինճի մէս'էլէսինի էվվէլ հալ էթմէյէ գարար վէրիպ՝ Մայր Դիւանը ինթիխապ էթմիշ տիր։ Պիրինճի, իքինճի, իւչիւնճիւ բէ'իսլէր, Ազարեան Մ., Փափազեան Պ., վէ Խօճասարեան Հ. էֆէնտիլէր վէ քեաթիպլէր իսէ՝ Տէր Յակոբեան Ա., Զիֆթէ Սարաֆ Օ. վէ Տր. Թիւլեան էֆէնտիլէր ինթիխապ օլունմըշլար տըր։ Բուզնամէ ի միւզաքէրաթը պիրինճի մէս'էլէսինէ կէչիլէճէյի սըրատա Սահմանադրութիւն նամընա երեսփոխանլարընն պէշտէ պիրիսինին գուր'ա իլէ թէպտիլի թէքլիֆ օլունտու։ Ամմա էքսէրիյէթ պու թէքլիֆի կէճ գալմըշ վէ բուզնամէտէն տըշարը պիր թէքլիֆ 'ատտ էտէրէք ասրլ մէս'էլէյէ կէչմիշ տիր։ Մուխալիֆ ֆըրգա չամաթա գօփարարագ մէճլիսի 'ատիզ պրագմագ մագսէտիյլէ սալօնտան չըգմըշ տըր։ Գըսա պիր թա'թիլտէն սօնրա Փաթրիգ հազրէթլէրինին իսթի'ֆասընը բէտտ էթմէք իւզրէ էտիլէն իքի թէքլիֆլէր գապուլ օլունմայըպ 6յա գարչը 38 կիզլի բէյ իլէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Պիր ա'զա տախի հիչ բէյ վէրմէմիշ տիր։ Բէ՞իս նէթիճէ ի արայը ի'լան էտիպ Փաթրիգ հազրէթլէրինտէն եէնի Փաթրիգ ինթիխապընա գատար մէ՞մուրիյէթինտէ տէվամ էթմէսի բէճա օլունաճաղընը պէյան էթմիշ տիր։ Սօնրա Կրօն. վէ Քաղաք. Ժողովլար ինթիխապ օլունմըշ տըրլար։ — Պայրամ միւնասէպէթիյլէ 10 եա 15 սէնէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլան Կէզիճեան Ա., Կիւրեղեան Հ., Պաղտասարեան Հ., Աչբրեան Կ., Պըչագճեան Կ., Գօմչուեան Հ. Հանէսեան Յ. (Ատանա) Պավուկեան Հ., Էլմէսինեան Մ. Աճէմեան Ա., (Բաասօս) Ծիլիկեան Ա., Փոնիկեան Ա., Բարճումեան Ա., Զիլինկիրեան Գ., Ճէտիրեան Մ., Գըզլարեան Մ., Թադէսեան Ա. Ունճեան, Թէրզեան Ա., Պոյաճեան Ա. (Պոտրում) մաղհարը 'ավֆ օլմուշլար տըր։ 101 սէնէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլանլար էլան մահպուս տըրլար։ — Փաթրիգխանէ պիր թահրիրաթը բէսմիյէ իլէ ախզը 'ասքէր նիզամնամէսինին թէֆէրրիւ'աթընը հէր թարաֆա իլան էտիպ՝ անրն 1327տէն ի'թիպարէն պիլա թէֆրիգ իճրա էտիլէճէյինի տէրխաթը էթտիրմիշ, վէ լազըմ կէլէն թասհիհ ի սինն մու'ամէլէլէրինին չիմտիաէն էթտիրիլմէսինի, վէ բուսմի թարիխին էսաս թութուլմասընը թալէպ էթմէյի թէնպիհ էթմիշ տիր։ — Շէյխ իւլ Իսլամ էֆ. Երուսաղէմ մանասթիրընն Նաֆա միւլքլէրի մէս'էլէսինտէ վէրիլէն ի'լամընն եանլըշ օլտըղընը գապուլ էտիպ, տա'վանընն պուրայա թէտգիգաթ ը Շեր'իյէ մահքէմէսինէ նազլընը էմր պույուրմըշ տըր։ — Մուշ իչիւն Մուշ Առաջնորդընընն տէվիրտիյի ի'անաթընն եէքիւնիւ 1,635 լիրա օլուպ, 1,092սի թա'լիմի վէ մատտի իհթիյաճա սարֆ օլունմըշ, վէ միւթէպագըսը տախի ֆագիր քէօյլէրին մէքթէպլէրինէ վէ գըսմէն տէ ֆագիրլէրէ սարֆ օլունաճագ իմիշ։ — Հ. Բ. Ը. միւթիւնընն մէրքէզի հէյ'էթ ի ի'լան էտիյօր քի, Հոկտ. վէ Նոյմ. այլարընտա Սամսուն, 'Այնթապ, Փէթրոսընտա (Ամէրիգա), չու'պէլէր, Զանագ գալ'ատա վէ Ֆրէզնօտա(Ամէրիգա) մահալլի մէճլիսլէր թէշքիլ էտիլմիշ տիր։ Էրմէնի քէօյլէրինտէ 300 Ինկ. լիրա մէսարիֆ իլէ 20 իպթիտա՞ի մէքթէպլէր աչըլըպ, Միացեալն իտարէսինէ թէսլիմ էտիլէճէքլէր տիր, վէ պունա մահսուպէն իլա 6 այլըգ մէպլաղ տաբի վէրիլմիշ տիր։ Ֆագիր չիֆթճիլէրէ էօքիւղ, վէ սան'աթքեարլարա ալաթ ու էտէվաթ ալընմասը իչիւն Մուշա 50, Տալորիկէ 70 վէ Նաճարլըյա 80 Ինկ. լիրաը վէ Վանընն Հ. Կ. մէքթէպինէ տախի ի'անէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ 1909 – 10 բափօրթը հազըր օլուպ, իսթէյէնլէրէ կէօնտէրիլէճէք տիր։ Մէքթուպլար՝ Գահիրէտէ Բեաթիպ Վ. Մալէզեան էֆէնտիյէ վէ ճիւմլէ մէպլաղլար Խազինէտարա կէօնտէրիլմէլի տիր։ — Հաճընտան Փաթրիգխանէյէ եազըլտըղընա կէօրէ, օրատա ինչա օլունան էյթամխանէ պիթմիշ վէ էօքսիւզէր գայրըլմադտա իմիշլէր։ Կեդր. վարժարանընն տա բուխսաթնամէսի ալընմըշ օլուպ, ինչասընա պաշլանըլաճագ տըր։ — Սիւէյտիյէտէն էհալինին հիւքիւմէթ ի'անէսինէ միւհթաճ օլաճագ գատար ֆագիր պիր հալտէ պուլունմադտա իսիյի խապէր վէրիլիյօր։

ԽԱՐԻՃԻՑԵ

—·—

Մէ-ԲԷՆԷՎՎԷ. Լօնտրատան Նոյ. 13 թարիխիյէ պիլտիրիլիյօր. Ինթիխապաթ նէթիճէսինտէ 225 Լիպերալլար, 245 Իւնիօնիսթլէր, 38 Ամէլէ ֆրրգասընա մէնսուպ, 62 Ռէտմընտիսթլէր, 8 Օպրիէնիսթլէր ինթիխապ էտիլմիշլէր տիր։ Մուհաֆազաքեարան ֆրրգասը բու"էսասընտան Մր. Պալֆուր եէնիտէն ինթիխապաթ իճրասընա մէճպուրիյէթ հասըլ օլունմաճաղընը պիլտիրիյօր։ — Ա-վըսթրիա դապինէսի իսթի'ֆա էթմիշ վէ իսթի'ֆասը գապուլ օլունմըշ տըր։ Գապինէ եէնի հէյ'էթ ի վիւքէլանըն թէշէքքիւրունէ գատար թէմշիյէթի ումուրա տէվամ էտէճէք տիր։ — Իթալիանըն ագսամը 'իւլեասընտան կէլէն խապէրլէրէ նազարէն, նէհրլէր թէքբար ֆէյզան էտէրէք պիր չօգ եէրլէրի սու պասմըշ տըր։ — Աթինատան Դեկ. 12 թարիխիյէ եազըլըյօր. «Տիւնքի ինթիխապաթտա սապզգ ֆրրգալար սայքի քեամիլէն գարըշմատրգլարընտան, Մ. Վէնիցէլօսըն փարլադ մուվաֆֆագիյէթիյլէ նէթիճէլէնմիշ տիր։ Եունան էհալիսի պաշ վէքիլին թալէպի վէ իսլահաթըն իքմալը հագդընտա միլլէթին իհթիյաճը վէճհլէ միւշարիէյհէ միւզահէրէթ էթմիշ տիր։ Մ. Վէնիցէլօս մէճմու'էն 362 մէպ'ուստան ագալլի 250 րէյ պիր էքսէրիյէթի հա"իզ 'ատտ օլունա պիլիր։ — Պրազիլիատա 'ասաքիրի պահրիյէ արասընտա եէնի պիր 'իսեան զուհուր էթմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթ 'ասքէրլէրի մէզքիւր 'իսեանը պաստրմաղա մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր։ — Մատրիտ Դեկ. 12 Իսփանիատա սու թուղեանլարը վէ ֆուրթունալար պէօյիւք խասարաթա պա'իս օլմուշլար տըր։ Սէվիլ չէհրինին աշաղը մահալլէլերինի սու պասմըշ, պիր խայլը քէօփրիւլերի սու կէօթիւրմիւշ տիր։ Պա'զը մահալլէրտէ թէլէֆաթ տախի վուգու' պուլմըշ տըր։ Պիր խայլը մէվզը'լերտէ սէյր ու սէֆիր վէ չմէնտրֆէր միւնագալաթը միւնգաթի' օլմուշ տըր։ —Թէհրանտան եազըլըյօր Շուրա ի միլլի էլեէվմ Ինկիլթերրա պանգասըյլէ 'ագա էտիլէճէք իսթիֆրազը թէտգիգ էթմէքլէ իշթիղալ էտիյօր։ Մէճլիս Էվրօփալըլար թարաֆընտան պիր գոնթրոլ իճրասընը քէնտիլիյինտէն թալէպ վէ արզու էթմէքտէ տիր։ —Պիր մթթրայլէօղ իլէ 800 Իրան 'ասքէրի Շիրազա հարէքէթ էթմիշ տիր։ — Գահրէմանլըղը իլէ Իրանա պիր չօգ խըտմաթ ը նաֆի'է իֆա էթմիշ օլան Եփրեմ Խան զապթիյէ նազըրլըղը մէ"մուրիյէթինտէն իսթի'ֆա էթմիշ տիր։ —Կալկաթատա Հինտիլէրին պիր պայրամընտա Իսլամլարըն պիր ինէք գուրպան էյլէմէլէրինէ Հինտիլէրին մանի' օլմագ իսթէմէլէրի իւզէրինէ արալարընտա զուհուր էտէն միւնազա'ատա 100 գատար Միւսլիման մէճբուհ օլմուշ տըր։ —Պէրլինտէն պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Նոպէլ միւքեաֆաթընըն սուլհ ու միւսալէմէթ գըսմը պու սէնէ սուլհ ու միւսալէմէթ ի 'ումումի տա"իմի պիւրօսընա վէրիլէճէք տիր։ Պու միւքեաֆաթ 193 պին ֆրանգ տըր։ — Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի Վատայ գապիէլէրինին Ինկ. միւսթէմլէքեաթը տախիլինտէ պուլունան Տարֆուրա գատար թա'գիպլէրի իշիւն Ֆրանսըզ գուվվէ ի 'ասքէրիյէսինէ սէլահիյէթ վէրտիյինտէն տօլայը Ֆրանսա տիպլօմասիսինին իհրազը մուվաֆֆագիյէթ էթտիյինի Փարիս զազէթալարը պէյան էտիյօրլար։ — Փարիստէն պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Մօնթէնեը ֆազիլէթ միւքեաֆաթընտան ժէզուիթ Բէռ Ռիկէլ, Լազարիսթ Բէռ Տըլանժ, բահիպ էթիէն Լապառտէն, Մ. Ռէսսիգոթ վէ Միլանեէ 2շէր պին ֆրնգ. Մատամ Սապաթիյէ, Մ. Տօտէ իլէ զէվճէսինէ 1,000 էր ֆրնգ. վէրմիշ, վէ Ատանա վազը'ալ մը"էլլիմէսի էսնասընտաքի ֆէտաքեարլըգլարընը պուվվէճհլէ թագտիր էյլէմիշ տիր։ — Մանչ տէնիզինտէ Բօֆ վափօրը Պլէֆոզէն վափօրը իլէ միւսատէմէ էտէրէք անը պաթըրմըշ տըր։ Եօլճուլար թախլիս էտիլմիշ տիր։ Գահիրէտէն պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսի Նասիօնալիսթլէր լէհինտէ, վէ Ինկ.լէր 'ալէյհինտէ նէշրիյաթտա պուլունմասընտան տօլայը Տէֆէլ Էֆէֆէնէ զազէթասընը մուհարրիրինի թարտ էթմիշ տիր։ — Պէրլինտէն պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Ռէյխշթակ մէճլիսի պիւտճէ միւզաքէրաթընտա խազինէ միւսթէշարը մալիյէնին հիւսնի հալտէ օլտըղընը պէյան էթմիշ, վէ Հարպիյէ նազրը ճէնի Հէրինկէն սիյասի վէ 'ասքէրի նօգթասընճա հէր իհթիմալաթա գարշը հազըր պուլունմագ իւզրէ, օրտու լէվազիմաթընըն իքմալը իշիւն թախսիսաթը միւզամմէ թալէպ էյլէմիշ տիր։ — Նիւ Եօրգ Նոյ. 14. Հիւքիւմէթին նէշր էթմիշ օլտըղը բափօրթան անկաշլըտըղընա կէօրէ, պու սէնինին փամուգ մահսուլաթը թախմին օլունանտան ազ, եա'նի անճագ 11,426,000 տէնկ օլաճագ տըր։ Պունդն իւզէրինէ փամուղըն ֆիյ"աթը եիւքսէլմիշ տիր։ — Փէթէրսպուրկ Նոյ. 14 Ռուս հէյ'էթի վիւքէլասը Գաֆգասիա սիլսիլէ ի ճիպալընտան կէչէճէք պէօյիւք պիր չմէնտրֆէր խաթթը ինչասընա գարար վէրմիշ տիր։ — Կլասգօտա չէտիտ պիր զէլզէլէ օլմուշ իսէ տէ, նուֆուսճա պիր զայ'աթ օլմամըշ տըր։

րինի զիյարէթլէ անլէրին իւզէրինէ ա'մաղ ը գալպլէրինտէն թէրահհիւմ էթմէքսիզին վէ 'ասրը-մըզըն օ գատար թա'զիմ օլունան մէտէնիյէթինին իչպու սէմերէ ի էլիմէսինէ գարչը պիր նէվ' հիտայէթ հիսս էթմէքսիզին անլէրին սէֆալէթ վէ փէրիշանի-յէթինի կէօրէմէզ։ Պու կիպի պիր հայաթըն ֆագի-րին ախլաղ ու էթվարը իւզէրինտէ նէ կիպի պիր սու"ի թէ"սիր իճրա էթմիյինի կէօրմէք գոլայ տըր։ Հաթթա էն ճիտտի խայրխահանէ հիսսիյաթ սա-հիպի պիր քիմսէնին պիլէ ահվալ վէ չէրա'իթ ի ճիս-մանիյէյի թա'տիլ ու իսլահ էթմէք իչիւն իճրա օ-լունմագտա օլան պիլճիւմլէ հաքիմանէ թէճրիպէ-լերէ զայէթլէ իշթիրաք վէ թէվէճճիւհ հիսս էթմէ-մէսի իմքանսըզ տըր։ Պու խուսուստա հիչ չիւպ-հէ եոգ տըր։ Պու 'ասրըմըզըն էն միւպրէմ վազի-ֆէլերինտէն պիրիսի տիր։

Լաքին ասրլ մէս'էլէ սընֆլարըն մէս'ուտիյէ-թինի եալընըզ պու վէճհլէ թէ"մին էտիպ էտլիմէ-մէքլիյիմիզ տիր։ Պիզիմ վազիֆէմիզ օլարզը իւզ-րէ անլէրին զէվզէրինի թէզնիա վէ մէչազաթլա-ռընը թէնգիս էտէպիլի՞ր միիզ։ Լաքին ֆարզ է-տէլիմ քի ճիւմլէսինի տախի զէնկին վէ ֆագր ու ֆազանըն պիլճիւմլէ խավֆ ու էնտիչէսինի տէֆ' ու իզալէ էտէ պիլտիք։ 'Աճէպա պու պէ-հէմէհալ անլէրի մէս'ուտա էտէ՞ր մի։ Նէֆս իւլ էմրին չէհատէթի նէ՞ տիր։ Պիլճիւմլէ զէնկին-լեր մէս'ո՞ւտա մը տըրլար եախոտ հաթթա հազի-գաթէն ֆագիրատէն տահա մէս'ո՞ւտա մը տըրլար։ Սէր-վէթ պէհէմէհալ եախոտ 'ալէ'ումում ինսանլարըն Ալլահա եա պիրպիրլերինէ օլան մուհապպէթլերի-նի արթտըրըպ հիսսիյաթլարընը ա'լալանտըրը՞ մը։ Նէ գատար քի տիւնեայը թանըրտամ, թամմ պունըն 'աքսիսի վագը' օլույօր։ Զէնկինլիք խոտ-պինլիյի վէ չէֆգա՞թսըզլըզը թէրլիճ էթմէյէ վէ ատէմլերին բուհրնտա հիւքմֆէրմա օլան նէֆս-ֆէտաքեարանէ հիսսիյաթ վէ իշթիրաքլարը (քի պունլար օլմադսըզըն, հազիգի վէ թէմէլի մէս'ու-տիյէթ իմքանսըզ տըր) իզալէ էթմէքլիյէ եախոտ ադալի զա'իֆլէնտիրմէյէ տահա զիյատ մէյ-եալ տըր։

Իմտի էմին օլապիլիրիզ քի զէնկինլիյի թէզնիա էթմէք սուրէթի իլէ ինսանլարը մէս'ուտ գըլմագ թէրթիպ ու փլանը եալընըզ պաչնա քիւլլիյէն պ'ոչ չըդմագլըղա մահքիւմ տիր։ Պա'զը տէրլէճ մուֆիտ իսէ ատ, մէս'ուտիյէթ թէ"մին էթմէսի ասլա միւմքին տէյիլ տիր։

Բ. Շու սոն սէնէլերտէ զայէթլէ մազնաբ ը բաղդէթ օլմուշ օլան վասրթա թա'լիմ ու թէրպի-յէ տիր։ Եա'նի ինսանլարըն 'ագլի ահվալընը իս-լահ էթմէք վասրթասը տըր։

Պու վասրթա տախի պէօյիւք վէ էսասի պիր հաղիգաթ իւզէրինէ միւ"էսսէս օլուպ տիւնեանըն էն պէօյիւք իհթիյաճլարընտան պիրիսինէ 'ա՞ի տիր։ Թա'լիմ ու թէրպիյէ իսթի'տատը ինսան վէ հայվան արասընտա էն զիյատէ կէօզէ չարփան ֆարզ տըր վէ 'ագլ ու զէքեա իգթիտարլարը իլէ միւթթասրֆ վէ էֆքեարա մալիք օլմաղա մուգ-թէտիր մէվճուտլարընն ճէհալէթ կիրտապընա տալ-մըշ օլուպ քէնտիլերին զասլիյէթ ու իսթի'տատ-լարընտան պիլէ պիխապէր օլտուգլարընը կէօրմէք-լիք զայէթլէ չայանը էսէֆ տիր։ Ֆիքրլերի հէզիզ ի ճէհալէթտէ մէտֆուն զալտրզճա ինսանլարըն ճիսմանի ահվալընը փէք իսլահ օլունմըշ իտիյինի կէօրմէքլիյի իւմիտ էտէմէզիզ։ Ճէհալէթ վէ ֆագր ու զարուրէթ պիթթագի' պիրլիքտէ կիտերլէր։ Ինսանլարը թա'լիմ ու թէրպիյէ էթմէք թէրթիպ ու փլանլարը անլէրին ահվալը ճիսմանիյէսինին իսլահընա մախսուս օլան հէր հանկի պիր թէրթիպ ու փլանտան տա"իմա իւսթիւն թութուլմալը տըր։ Բէզալիք ճէհալէթ՝ ֆագիլէթ վէ ախլագընն տախի տիւշմէնի տիր։ Պաթըլ ի'թիգատընն վէ հէր նէվ' սու ի հալլարընը վալիտէսի տիր։ Տիւնեայը թա'լիմ ու թէր-պիյէ էթմէք իչիւն հէր նէվ' սա'յ ու զայրէթ մէվ-զը'ի իճրայա զոնուլմալը տըր։

Լաքին մէս"էլէ չու տըր քի պու գատարը իլէ իքթիֆա էտիպ տէ տահա զիյատ պիր չէյ եախ-մազ իսէք, 'ամէնա տիւնեանըն մէս'ուտիյէթինի թէ"մին էտէ պիլի՞րմի իզ։ Թէպիլիմ քի 'իլմ թահսիլինտէ պիր նէվ' դանա'աթ, պէքեամլրզ, վէ 'ագլի ֆի'ելլերտէ չօգ տէֆ'ա պէօյիւք զէվզ ու մահ-զուզիյէթ, վէ ֆիլհագիգա քեամիլէն մէչրու' օլան զէվզ ու մահզուզիյէթ վար տըր։ Բէզալիք մու-հագգագ տըր քի 'իլմ գուվվէթ տիր, վէ պիզիմ նուֆուզ ու արզումըզըն եէրինի պուլմասընտա զէվզ ու սիւրուր վար տըր։ Պիզիմ քիպր ու զու-ռուրըմըզ վէ հրրս ը չանըմըզ տիւնեանըն մուվաֆ-ֆագիյէթ ի 'ագիլեյէ կէօսթէրտիյի ասար ը թա'-զիմիյէ իլէ մահզուզ ու մէսրուր օլապիլիրլէր։ Վէ լաքին պունլարընն հէֆիսի մէս'ուտիյէթ տէյիլ տիր, վէ 'իլմ իլէ մէս'ուտիյէթ եախոտ ֆազիլէթ արա-սընտա էսասի եախոտ զարուրի բապրթա եոգ տըր, Պունա պիր միսալ մազամընտա 'ասրընն փարլագ վէ 'ատի վազթտա էն խոտպին պէտպախթ ատէմ-լերինտէն պիրիսի օլան Վօլթէրի զիբր էտէրիմ։ Եախոտ 'ասրընն էն նուֆուզլու վէ մա'լիւմաթլը իւտէպասընտան օլուպ տա 'ատի վազթտա Ինկիլ-թէրրանընն էն պէտպախթ ատէմլերինտէն պիրիսի պուլունան Դարլայը ալալըմ։

Ասլ հաղիգաթ պու տըր քի թա'լիմ ու թէրպի-յէ միւնֆէրիտէն ինսանլարընը մէս'ուտիյէթինէ թէ"-մին էթմէսի չէօյէ տուրսուն, թամմ 'աքսի թէ"-

սիրի հասել էտէր։ Ղայրի քեաֆի թա'լիմ ու թէրպիյէ ատէմլէրին մաղրուբ՝ վէ քէնտի հալլարընտան նախօշնուտ օլմալարընա պա'իս օլուր։ 'Ագլի էն 'ալի թա'լիմ ու թէրպիյէ իսէ ինսանլարը միւթէքէպիր վէ իշթիրաքսըզ էթմէյէ. անլէրի տիւնեատան այրրմաղա վէ անլէրին հիսսիյաթընը քիւլլիյէն մահվ ու իզալէ էթմէյէ մէտար օլուր։ Գուվվէ ի 'ագլիյէ վէ հիսսիյէթ ֆիքրին մուխթէլիֆ գուվվէթ վէ իգթիտարլարը օլուպ պունլարտան պիրինին նէշվ ու նէմա վէ թէրագգիսը պէհէմէհալ տիկէրինին տախի թէրագգիսընա տէլալէթ էթմէզ. նիթէքիմ պաղունընն 'ազալէլէրինին թէքամիւլիւ պաճաղընն 'ազալէլէրինին նէշվ ու նէմալէրինէ տէլալէթ էթմէզ։ Շիւպհէսիզ հէր իքիսինի պիրլիքտէ թէրագգի էթտիրմէք գապիլ տիր։ Լաքին իքիսի արասընտա զարուրի բապրթա եօգ տըր։ Մէս'ուտիյէթին 'ազլ ու զէքեա իլէ իշի օլմայըպ հիսսիյաթա 'ա՞իտ տիր, հալպու քի թալիմ ու թէրպիյէ 'ազլ ու զէքեա վէ եալընըզ 'ազլ ու զէքեա իլէ իշթիղալ էտէր։ Քէնտի գուվվէթինէ կէօրէ էյի իսէ տէ եալընըզ. պայընա հէր հանկի պիր ատէմին մէս'ուտիյէթինի թէ՞մին էթմէյէ սալա մուգթէտիր տէյիլ տիր։

Գ. Իւչիւնճիւ պիր վասրթա տախի թէքլիֆ օլունմըշ տըր քի պունըն պիր չօգ մուխթէլիֆ շէքլ ու սուրէթլերի պուլունուպ, 'ումումէն սէօյլէյէրէք գանուն վասրթասը իլէ ինսանը մէս'ուտ էթմէքլիքտէն 'իպարէթ տիր տէյիւ իտա՞ա օլունա պիլիր։ Իշթէ պիւթիւն մատտիյունընն թէրթիպ ու փլանը պու 'տըր վէ պու թերթիպ ու փլանըն տախի ինքեար օլունմազ պիր նէֆս իւլ էմր իւզերինէ միւ"էսսէս օլտըղը գապուլ օլունմալը տըր։ Իշպու նէֆս իւլ էմր չու տըր քի տիւնեանընն պիւթիւն սէֆալէթ վէ պէտապախթըղը խօտպինլիքտէն նէշ"էթ էտէր։ Պու ղայր ի գապիլի ինքեար տըր։ Պու սահիհ օլարգտան պաշգա մատտիյունընն գըսմ ա'զամընընն կէօրէ պիլտիքլէրինտէն տահա զիյատէ հագիգաթը հավի տիր։ Հէր քիմ քի ինսանլարընն գալպինտէն խօտպինլիյի գալտըրապիլիրսէ, տիւնեայը թախլիս վէ նէմի պէշէրին մէս'ուտիյէթինի թէ՞մին էթմիշ օլուր։ Լաքին մէս"էլէ չու տըր քի պու չէյ՝ գանուն վասրթասը իլէ իճրա օլունա պիլի՞ր մի։ Շէրի'աթ ը իլահիյէ վասրթասը իլէ օլամատըղընը պիլիրիզ. զիրա օ չէրի'աթ պինլերճէ սէնէ խօտպինլիյէ գարշը չաղըրըզ պաղըրմըշ օլտըղը հալտէ, խօտպինլիք տիւնեատա հալա հիւքմֆէրմա տըր։ Լաքին ինսանի գավանին վասրթասը իլէ վէ հիւքիւմէթին մէվզը'ի իճրայա գօյտուղը ճէհա ու գուվվէթ վասրթասը իլէ իճրա օլունապիլի՞ր մի։ Կէօրիւնիւր քի մատտիյուն իճրա օլունապիլէճէյինի թա'լիմ էտիյօրլար։ Անլէր իրատէ ի ճիւ"իյէյի մահվ ու իզալէ էտէն վէ ճէմի'ի ինսանլարքն իշլերինի 'ումում ճէ'իյէթ ի պէշէրիյէնին մէնֆա'աթը իւզերինէ միւ"էսսէս պիր գանունա կէօրէ թանզիմ էտէն պիր հիւքիւմէթ ի մությագա թէ՞սիսինի թէքլիֆ էտէրլէր։ Լաքին պու սէֆիհանէ թէրթիպ ու փլան գապիլ ի իճրա օլա, 'ահէպա խօտպինլիյի մահվ ու իզալէ էտէ՞ր մի իտի։ Պու չօգ չօգ ինսանլարը նէֆսֆէտաքեար քիմսէլէր իմիշլէր կիպի հարէքէթ էթմէքլիյէ մէճպուր էտէր իտի։ Անլէրի Ալլահը վէ եախօտ քէնտիլէրին գօնչուսընը սէվմէյէ ասլա մէճպուր էտէմէզ իտի։ Զօրաքի մուհապէթ օլմազ։ Ալլահ պիլէ քէնտիսինի զօրաքի սէվտիրէ մէզ։ Մուհապէթին էսասի սրֆէթ վէ մախսուսիյէթի 'իխթիյարի օլմասը տըր։ Զօրաքի մուհապէթ մուհապէթ տէյիլ տիր, չօգ չօգ միւրա՞իլիք վէ 'ալէլ'ումումմ պուղղ ու 'ատաֆէթ տիր։ Իճթիմա'ի հայաթըն սատէ վէ թապի'ի միւնասէպաթընտա պիր տէրէճէյէ գատար մուխթարիյէթ ի իտարէյէ մ'ալիք պիր մու'ալիմ քէնտի չակիրտէրինի քէնտիսինի եախօտ պիրատէրլէրինի սէվմէյէ զոր իլէ մէճպուր էտէպիլի՞ր մի։ Վէ 'ահէպա պու չէյ իճթիմա'ի հայաթընը չափարրզ վէ միւչքիլ միւնասէպաթընտա տահա գօյայ օլո՞ւր մը։ Էկէր պունը միւմքին զանն էտէն 'պիրիսի վար իսէ, քա՛չքի անը թէճրիպէ էթմէք ֆուրսաթընա նա՞իլ օլա իտի։

ՄԷՎԱՍՏ Ը ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԷ

Ամերիգանընն Զինտէ ֆիթուհաթը 1195
Քեամիլ հայաթ ը իճթիմա'իյէ Հ. Մ. Ալէն 1197
Տու'ա սա'ադէթլարը Տ-ր-'ուէնթ 1199
Պիր գեշճըղազն նաղմէսի 1200
Քէնտի մա'ազընընն թէնզիլինի բէճա էյլէտի 1201
Գօլէրա վէ թիֆօ Մ. Մէնուէան 1203
Պօղմաճա էօքսիւրիւք 1203
Տախլի ի թէպշիր ի պէշարէթ Ա-էոէ- Մ. Տոր-ֆէոն 1204
Թիւրքճէ Ա-էոոբէրին թա'թիլի հագգընտա գարիլէրիմիզին էֆքեարլարը 1205
Միւհթէրէմ ա՞ճէնթ ալարա վէ գարիյունը քիրտմա 1206
Շու"ունաթը սիյասիյէ 1207
Մէս'ուտիյէթին սըրը ու հիքմէթի (իպթիտասը 1191 ետէ) Տր. Ճօրճ Ռ-օլղըն 1211

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՅԻՆՆԱՀԱՆՃԼԱԲ ԵՕԳՈՒՇՈՒ